

Предметна програма од прв циклус на студии по Одделенска настава

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија		
2.	Код	4FO100226		
3.	Студиска програма	Одделенска настава		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6		
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Љупчо Кеверески		
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Стекнување на основни познавања од областа на психологијата.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Вовед. Психологијата во општествено-историски контекст. Поим за психологија. Применете и теоретски психолошки дисциплини. Методи и техники во психологијата. Статистика во психологијата. Анатомско-физиолошки развој на психичкиот живот. Психички процеси. Психички особини. Способности, Интелигенција, Емоционална интелигенција, Темперамент, Карактер, Ментална заостанатост, Надареност и талентираност. Личност. Теории на личност. Зрелост на личноста		
13.	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Во процесот на едукација на студентите се применуваат: Вербално-текстуални, илустративно-демонстративни и експериментални методи. Доминантни во овој овој наставен предмет се: Метод на усмено излагање (торетска настава), метод на разговор (дијалогски метод), метод на демонстрација, метод на илустрација, метод на педагошки експерименти од областа на надареноста и талентираноста.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа	
18.	Услови за потпис Редовност, Изработени и предадени проектни, активности, семинарски работи, презентирани активности, педагошки активности изработени на вежби (наставен час), домашни задолженија Предходните задолженија треба да бидат презентирани на наставните часови или вежби				
19.	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови		40+20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10	
	19.3.	Завршен испит: бодови		30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Изготвени и примена на евалвациски и самоевалуациски листи за оценување на квалитетот на наставата			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Проф. д-р Љупчо Кеверески	Психологија	Педагошки факултет-Битола
		2.	Проф. д-р Верица Трајкова-Стаменкова,	Психологија	Универзитетска печатница Св Кирил и Методиј, Скопје
	3.	Проф. д-р Марија Котеска Димоска, проф. д-р Кеверески Љупчо	Емоционалната интелигенција нова визија во лидерството	Графопром-Битола	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
				Година	

	1.	Biro M, i Nedimovic, T.	Psihologija,	Visoka škola za strokovnih studija za vaspitace, Vršac, R. Srbija	2014
	2.	Prof. d-r Rot, N.	Opšta psihologija	Zavod za učbenike i nastavna sredstva Beograd	2004
	3.	Требешјанин, Ж.,	Психологија личности,	Учитељски факултет, Универзитет у Београду	2010

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагогија		
2.	Код	4FO106026		
3.	Студиска програма	Одделенска настава		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6		
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева		
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	усвојување на основите на базичното знаење во професијата -капацитет за анализа и синтеза -интерперсонални вештини -решавање на проблеми -почитување на диверзитетот и мултикултурноста -способност за генерирање на нови идеи(креативност)		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Педагогијата како наука; Основни педагошки поими; Помошни педагошки поими; Воспитанието како систем; Принципи на воспитниот систем; организација на воспитниот систем; Воспитанието како процес; Принципи на воспитниот процес; Методи во воспитниот процес; Воспитаникот и воспитувачот како субјекти во воспитниот процес;		

		Комуникацијата меѓу субјектите во воспитниот процес; Педагошко водење на одделението; Теоретските основи на примената на ИКТ во воспитниот процес; Работа во мултикултурна средина, Воспитанието како процес и неговите белези; Воспитанието како систем и неговите белези; Фундаменталните белези на воспитанието како општествена појава; Педагошките идеи во светлото на нивниот развој.				
13.	Заемна поврзаност на предметите					
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавање, учење во соработка, тимско совладување на избрани содржини, усно излагање, метод на работа во пар, метод на дискусии			
15.	Вкупен расположив фонд на време		6ЕКТС*30 часа = 180 часа (2+2+1)			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	60		
18.	Услови за потпис / според правилник/ 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			30	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Атанасоска, Т. Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија	Педагошки факултет Битола	2006
	2.	Емилија Петрова Ѓорѓева	Основи на педагогија	УГД - Штип	2010
	3.	Јосип Милат	Педагогија Теорија на оспособување	УГД - Штип	2014
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	John West Burnhow	Managing quality in schools	Pearson Educations	2018
	2.	Philosophical faculty	Education between tradition and modernity	Institute for pedagogy	2013
	3.	Stoll, L., Fing, D .	Mijenjamo nase skole,	Educa, Zagreb	2008
	4.	http://www.euroeducation.net/			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Граматика на македонскиот јазик			
2.	Код	4FO100326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/27	семестар	1
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Виолета Николовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	За време на наставата по предметот, студентите треба да се стекнат со соодветни компетенции: да научат што е јазик, каква е неговата природа, структура. Да се запознаат со основите на граматиката на македонскиот јазик, да ја разберат граматиката како опис на структурата на македонскиот јазик. Да стекнат познавања од соодветните лингвистички дисциплини – фонологија на македонскиот јазик, морфологија на македонскиот јазик, синтакса на македонскиот јазик, на академско ниво на знаење и во			

		согласност со поновите теории за јазикот и науката за јазикот.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>1. Вовед во науката за јазикот За јазикот. Лингвистика. Лингвистички поддисциплини. Лингвистиката и другите науки: Семиологија. Филологија. Стилистика. Социолингвистика. Психолингвистика. Невролингвистика. Антрополошка лингвистика. Функции на јазикот. Јазична редунданција.</p> <p>Резултати: Стекнување знаења за јазикот како систем со своја структура, за функциите на јазикот и релациите на науката за јазикот со сродните науки.</p> <p>2. Фонологија Фонолошко ниво на јазикот (фонема, алофона, буква, фонетски признаци). Системот фонемии во македонскиот јазик. Акцент, карактеристики на акцентот во македонскиот стандарден јазик. Фонетски промени. Слог. Правопис и правоговор. Принципи на кои се засноваат правописите. Писма (системи на графички знаци за пишување).</p> <p>Резултати: Стекнување на знаења од областа на фонологијата на македонскиот стандарден јазик, принципите на кои се заснова правописот воопшто и македонскиот правопис, за писмата во светот и кирилицата како писмо со кое се пишува на македонски јазик.</p> <p>3. Морфологија Единици на морфолошкото ниво на јазикот (морема, збор, збороформа). Видови морфеми (според функцијата, според позицијата во структурата на зборот). Класификации на зборовите според различни критериуми. Именки (определба, поттипови, граматички категории, функција на именките во реченицата). Придавки (определба, поттипови, граматички категории, функција во реченицата). Прилози (определба, класификација, потекло, функции во реченицата). Функционално сопоставување на придавките и прилозите. Деиктички зборови: Лични заменки. Лично-предметни заменки. Показни заменки. Поттипови. Граматички категории. Функции во реченицата. Заменски придавки. Броеви. Бројни придавки. Глаголи. Граматички категории кај глаголите: вид, време, начин, преодност, залог, лице, број,</p>

		<p>род. Системот времиња во македонскиот јазик. Основна употреба на формите на времињата и транспозициска (секундарна) употреба. Нелични глаголски форми (глаголска именка, глаголски прилог, глаголска придавка, глаголска л-форма). образување, употреба како реченични кондензации. Предлози, сврзници, партикули, модални зборови. Разгледување на неменливите зборови од аспект на морфологијата, но и од аспект на синтаксата и семантиката. Извици. Предикативи.</p> <p>Резултати: Стекнување на знаења од морфологијата како наука, поимите граматичка и морфолошка категорија, знаења за секоја зборовна група одделно (определба, граматичка промена кај оние кои ја имаат, функција во реченицата). Стекнување знаења за морфемската структура на зборот, за дефиницијата на зборот и збороформата.</p> <p>4. Синтакса</p> <p>Граматичка структура на реченицата. Модална структура на реченицата. Комуникациска организација на исказот. Основни синтаксички функции. Семантичка улога vs синтаксичка функција. Сложена реченица. Независносложени реченици (паратакса). Зависносложени реченици (хипотакса). Прилошкоопределбени зависносложени реченици. Исказни (декларативни) зависносложени реченици. Односни (релативни) зависносложени реченици. Допусни (концесивни) зависносложени реченици.</p> <p>Резултати: Стекнување знаења од областа на синтаксата според најновите синтаксички теории. Разгледување на реченицата на ниво на семантичка структура, граматичка структура – формална организација на исказот, модална структура, комуникативна организација на исказот. Семантички улоги наспрема синтаксички функции.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со изборните предмети Македонски јазик 1 (прв семестар) и Македонски јазик 2 (втор семестар)
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавање, интерактивно предавање, кооперативно учење (работа во групи на вежби), индивидуална работа, дискусија.

15	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа		
18	Услови за потпис: Редовност на предавањата и вежбите, за вежби – минимум освоени 7 поени					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 + 20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Виолета Николовска	<i>МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК за студентите на наставничките факултети / насоки</i>	Индиго Хаб, Скопје	2024
		2.	Виолета Николовска	<i>Македонски јазик: фонологија, морфологија, морфосинтакса</i>	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2015
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	<i>Опита граматика на македонскиот јазик</i>	Просветно дело, Скопје	2008

	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Философија на образованието			
2.	Код	4FO100426			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)				
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	1
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Трајче Стојанов			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> - Студентите стекнуваат основни знаења од философските учења и концепти низ историјата на философијата; - Студентите го подигаат сопствениот капацитет за анализа, на разни философски идеи и развиваат критичко мислење; - Знаење за воспитните и образовните концепти, нивните философски и историски основи; - Ги проепознаваат философските основи на педагошките идеи низ историјата; - Способни се за философска анализа на современите педагошки идеи и состојби; - Изострување на рефлексијата за себе си, светот и општествените состојби; - Развивање на способност за истражување и генерирање на нови идеи; - Развој на комуникациските вештини, преку усвојување на специфичниот философски категоријален апарат; - Интердисциплинарно поврзување на содржините; - Интеракција помеѓу (стручни и тесно стручни) содржини - практична употреба на знаењата од философијата; - Интериоризација на (естетички, етички, научни, професионални), вредности. 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во философските идеи низ историјата			

	единици со резултатите од учење за секое поглавје	Што е философија: предмет, поим, методи; Гранки на философијата; Античка философска мисла: претсократовци; Сократ; Платон; Аристотел; Хеленизам; Средновековна философија; Ренесанса и хуманизам; Нововековна философија; Емпиризам; Рационализам; Германски класичен идеализам; Модерна философија; Постмодерна		
13	Заемна поврзаност на предметите	/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Предавања Презентации Семинари на теми од вон-наставни, актуелни содржини Анализа на текст/филм/театар/книжевни творби и сл. Дебата и дискусија Анализа на етички проблем/проблемско учење Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)		
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3	Пракса: часови	/
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа
18	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	40 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	30 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалуација на студентите и самоевалуација Познавање на содржината на предметот (преку двата писмени колоквиуми). Увид во оралните, реторички		

		вештини, ниво на усвоен категоријален апарат и увид во комуникациските и способностите за аргументација, како и способност за елаборација на проблем и анализа (преку усниот дел од испитот – приказ на прочитано дело, преку дебатите и дискусиите, самостојните презентации и сл.) Увид во нивото на писмено изразување и литературни вештини (преку семинарските, есеите и домашните задачи). Активност и ниво на интерес (преку присуство, истражување на интернет извори, прибирање на библиографија и сл.).Способност за поставување на проблем, негова елаборација и аргументација (низ есеите, компарација на етичките учења и анализите на текст/филм/театар/книжевни дела и сл.)				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ф., Мухиќ, З., Жоглев	Мислење во акција (универзитетски учебник)	Универзитет „Св.Климент Охридски“ – Битола	2002
		2.	Milan Uzelac	FILOZOFIJA OBRAZOVANJA I/II (Filozofske osnove savremenih pedagoških teorija)	Vršac	2012
	3.	Milan Polić	K filozofiji odgoja	Znamen, Filozofskog fakluteta Sveučilišta, Zagreb	1993	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	K.P. Lisman	Teorija neobrazovanosti	Kultura, Beograd	2012
2.		V. Jager	Paideia	Kultura, Beograd	1998	
3.	Z. Liotard	Postomoderno stanje	Epoha, Zagreb	2010		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и рекреација
2.	Код	2SC100126
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	0 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Билјана Попеска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Студентите да стекнат знаења за</p> <ul style="list-style-type: none"> • улогата и значењето на редовната физичка активност во секојдневниот живот и нејзиното влијание врз физичкото и менталното здравје, работоспособноста и општата благосостојба; • знаења за користење на физичката активност како форма на активна пауза во насока на подобрување на академските постигнувања и подобрување на продуктивноста; • сознанија за користење на различните форми на спортско – рекреативни активности како содржини на слободното време, користени во насока на севкупен личен развој и општа благосостојба 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Општа физичка подготовка (запознавање со основните принципи на физичкото вежбање, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии); • Општа физичка подготовка (вежби за подобрување на снагата, брзината, координацијата, рамнотежата, агилноста; • Активности на отворено – пешачење, ориентација во природа, возење велосипед; • Аеробик, боречки спортови или партерна гимнастика (по избор на студентите); • Спортски игри - кошарка, одбојка, ракомет, фудбал (увежбување на основните елементи, нивна примена во игра и натпревар); • Пинг - понг и бадмингтон; • Активности на отворено –планинарење, возење велосипед по утврдена рута; крос; куглање; проверка на моторичките способности 			
13.	Заемна поврзаност на предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на практично вежбање; метод на спортски тренинг, семинари и отворени работилници			
15.	Вкупен расположив фонд на време	0 ЕКТС			

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	0 часа		
		16.2.	Вежби (практични вежби во спортска сала)	2 часа		
		16.3.	Пракса: часови	0 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	0 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	0 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	0 часа		
18.	Услови за потпис: Минимум 60% присуство на практичните вежби.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови	0 бодови			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	0 бодови			
	19.3.	Завршен испит: бодови	Не се полага завршен испит			
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Јовановски, Ј	Антропомоторика	Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Скопје	2013
		2.	Никовски, Г	Рекреација	Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Скопје	2011
		3.	Wilmore, J. & Costill, D.	Physiology of sport and exercise, (Third edition)	Champaign: Human Kinetic, Illinois.	2002
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Haywood, K., & Getchell, N.	Life span motor development, 7th Edition	Champaign: IL. Human Kinetics.	2020
2.		Jürimäe, T. & Jürimäe, J.	Growth, physical activity and motor development in prepubertal children.	New York: CRC Press	2001	

		3.	Malina, R., Bouchard, C. & Bar – Or, O	Growth, Maturation and Physical Activity (Second Edition).	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004
		4.	Kukolj. M	Antropomotorika	Fakultet sporta I fizickog vaspitanja, Beograd	2006

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на образование			
2.	Код	4FO100626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик / Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на социолошките аспекти на образованието и неговата функција во општеството; - Анализа на општествените фактори кои влијаат на образованието; - Развивање на критичко размислување за еднаквост, инклузија и демократизација во образованието; - Поттикнување на граѓанска одговорност и интеркултурна чувствителност. <p>Резултати од учењето:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ги препознаваат основните концепти и теории во социологијата на образованието; - Анализираат односи меѓу општеството, културата и образованието; - Развиваат истражувачки и аналитички способности за изучување на образовните процеси и политики. 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>☐ Вовед во социологијата на образованието – предмет, задачи и значење. <i>Резултати:</i> Студентот ги објаснува основните поими и ја разбира улогата на социологијата на образованието во општествените науки.</p> <p>☐ Општеството, културата и образованието – интеракција и меѓузависност.</p>			

		<p><i>Резултати:</i> Студентот анализира како културните и општествените фактори влијаат врз образованието и обратно.</p> <p>☐ Образованието како социјален систем. <i>Резултати:</i> Студентот ги идентификува структурните компоненти и функциите на училиштето како социјален подсистем.</p> <p>☐ Историски развој на образованието и неговите општествени функции. <i>Резултати:</i> Студентот ги споредува различните историски модели и ги поврзува со современите образовни политики.</p> <p>☐ Социјална стратификација, еднаквост и образовни шанси. <i>Резултати:</i> Студентот ги анализира врските меѓу образованието, класната структура и можностите за социјална мобилност.</p> <p>☐ Егалитаризам и елитизам во образованието. <i>Резултати:</i> Студентот ги разгледува идеолошките и практичните пристапи кон еднаквост и меритократија во образовниот систем.</p> <p>☐ Демократизација и инклузија во современото образование. <i>Резултати:</i> Студентот ги применува концептите на демократско управување и инклузивна пракса во воспитно-образовниот процес.</p> <p>☐ Училиштето и локалната заедница – соработка и општествена одговорност. <i>Резултати:</i> Студентот предлага модели на партнерство меѓу училиштето, семејството и заедницата за развој на позитивна училишна клима.</p> <p>☐ Универзитетот како институција и академска автономија. <i>Резултати:</i> Студентот ја објаснува улогата на универзитетот во создавањето на општествен капитал и разбира концепти на академска слобода и одговорност.</p> <p>☐ Современи тенденции и предизвици во образованието во глобален контекст. <i>Резултати:</i> Студентот ги анализира влијанијата на глобализацијата, дигитализацијата и миграциите врз современите образовни системи.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со Педагогија, Социјална психологија, Филозофија на образованието и Интеркултурно образование.

14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Интерактивни предавања, дискусии, работа во групи, анализа на студии на случај, проектни задачи, електронско учење, кооперативно и проектно учење.			
15.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	5 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18.	Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Коцева, Д.	Социологија	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2024
		2.	Richard T. Schaefer	<i>Sociology: A Brief Introduction</i> (2024 release)	McGraw Hill / Higher Education	2024
		3.	Ташева, М.	Социологија	Филозофски факултет – Скопје	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Shai M. Dromi & Samuel D. Stabler	Moral Minefields: How Sociologists Debate Good Science	University of Chicago Press	2023

		2.	George Steinmetz	The Colonial Origins of Modern Social Thought: French Sociology and the Overseas Empire	Princeton University Press	2023
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика I			
2.	Код	4FO100926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслови за полагање на предметот се минимум 42 бодови од сите предвидени предиспитни активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • знаење и разбирање на поимот и суштината на дидактичката наука како и знаење и способност за организација и реализација на разни дидактички истражувања • знаење и разбирање на поимот и суштината на воспитно-образовниот процес, од сознајните елементи, преку факторската условеност до определување на целите и задачите на наставниот процес низ таксономската призма • знаења, способности и вештини за примена на разни облици на дидактичко моделирање на воспитно-образовниот процес • способност за комуникација, соработка и тимска работа како и способност за самостојно откривање, презентирање и вреднување на нови дидактички стратегии низ комуникациската парадигма • знаење за структурата и текот на процесот на стекнување знаење во организираниот воспитно-образовен процес • знаење и способност за примена на основните дидактички принципи, закони и законитости во воспитно-образовниот процес 			

12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Дидактиката како научна дисциплина (поим, предмет, историски развој, методолошка заснованост, односот со другите науки, основни дидактички поими). <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на поимот и суштината на дидактичката наука како и знаење и способност за организација и реализација на разни дидактички истражувања со цел унапредување на воспитно-образовната пракса.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставата и нејзините карактеристики (поим и суштина). Сознанието во наставата, Цели на наставата. Таксономија на наставните цели. Фактори во наставата. <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на поимот и суштината на воспитно-образовниот процес, од сознајните елементи, преку факторската условеност до определување на целите и задачите на наставниот процес низ таксономската призма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класификација и видови настава (индивидуализирана настава, проблемска настава, тимска настава, програмирана настава, егземпларна настава, микронастава, дополнителна, додатна и продолжителна настава). <p>Очекувани резултати: знаења, способности и вештини за примена на разни облици на дидактичко моделирање на воспитно-образовниот процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поим за образование. <p>Очекувани резултати: знаење за структурата и текот на процесот на стекнување знаење во организираниот воспитно-образовен процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Современа комуникациска парадигма на наставата. <p>Очекувани резултати: способност за комуникација, соработка и тимска работа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дидактички принципи, закони и законитости. <p>Очекувани резултати: знаење и способност за примена на основните дидактички принципи, закони и законитости во воспитно-образовниот процес</p>	
13	Заемна поврзаност на предметите		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, семинари, проблемско учење, дебати, дискусии, есеи, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска) метод на работа со текст; метод на пишување; метод на илустративни работи, метод на демонстрација, метод на симулација.	
15	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30 часа=180 часови (2+2+1)	
16.	Форми на наставните активности	16.1. Предавања- теоретска настава. часови	(15 недели x 2 часа = 30 часа)
		16.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	(15 недели x 2 час = 30 часа)
		16.3 Пракса: часови	30
17.	Други форми на активности	17.1. Проектни задачи: часови	30
		17.2. Самостојни задачи: часови	30
		17.3. Домашно учење - задачи	30
18	Услови за потпис	Положени двата колоквиуми, минимум 42 бодови од сите предвидени активности за пријавување и полагање на завршниот испит	
19.	Начин на оценување		40 + 20 од присуство (16.1. и 16.2.
	1	Тестови: бодови	

	1 9. 2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10
	1 9. 3.	Завршен испит: бодови			30
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалвација и самоевалвација			
Литература					
Задолжителна литература					
2 2 1 1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	М. Плиќ	Didaktika	Banja Luka, Filozofski fakultet	2020
	2.	Н.Лакета, Д.Василијевиќ	Основе дидактике	Учитевски факултет	2006
	3.	M.Stevanovic	Didaktika	Digital point	2003
Дополнителна литература					
22. 2 2 2 1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Љ.Јерковиќ	Индивидуално планирана настава	Филозофски факултет Бања Лука	2023
	2.	Henry Sabin	Common sense Didactics	Rand, McNally	2016
	3.	Eric Jensen	Super-nastava	Educa	2003

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика			
2.	Код	4FO106226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Татјана Атанасова - Пачемска			

9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Упис во прва година на студиската програма
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Да се усвојат основните поими, концепти и алатки за работа од теоријата на множества, броевите, алгебарските изрази, равенки и неравенки, 2Д и 3Д форми, движењата, мерењата и науката за предвидување и работа со податоци. Овие поими и концепти се неопходни за секојдневните животни и општествени активности како и за примена на математичките истражувања во наставната практика.</p> <p>Студентите треба да ги совладаат предвидените содржини, да знаат да ги применуваат при решавање на математички и други проблеми, како и да умеат да развиваат концепти и математички мислења за решавање проблеми.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Бројни множества:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Елементи од теорија на множества, операции со множества; 2. Релации и пресликувања; 3. Природни броеви – конструкција и својства; 4. Операции и релации во множеството природни броеви; 5. Закони за операциите, техники на користење и примена; 6. Цели броеви и операции 7. Рационални броеви и операции 8. Реални броеви, апсолутна вредност 9. Равенки, неравенки и примени <p>Резултати: студентот ги употребува броевите во соодветен контекст, ги знае операциите со нив и ги користи во решавање на задачи од реален контекст со интегрирани СТЕМ приоди.</p> <p>2Д и 3Д форми</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Основи на планиметрија и стереометрија – точка, права, рамнина; 11. Движења во рамнината-транслација, ротација, хомотетија, симетрии 12. Полигони во рамнината; Кружница и круг; карактеризација, мерење должина и плоштина; 13. Полиедри во просторот; Ротациони тела – мерење волумен <p>Резултати: Студентот го владее концептот на реален простор, знае да испита зависност на 2Д и 3Д форми, ги користи за решавање геометриски проблеми во реален контекст,</p>

		<p>знае да користи образовен софтвер во процесот на решавање на проблеми...</p> <p>Веројатност и статистика</p> <p>14. Елементи од веројатност 15. Елементи од статистика</p> <p>Резултати: Студентот ги знае концептите на предвидување на исходи, а ги користи и приодите во собирање, претставување, обработка и толкување податоци од секојдневен контекст и наставната практика</p>				
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања со користење на презентации, интерактивни предавања со проблемски приод, вежби (користење на опрема и софтверски пакети), тимска работа, студии на случаи, поканети гости предавачи, објаснување и демонстрирање, самостојна изработка и одбрана на проектна задача и семинарска работа.				
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа 30+30+0+15+60+45 = 180 часа (2+2+2)				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	45 часа		
18	Услови за потпис – посета на најмалку 60% од наставата					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			<=40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			<=10+<=20 активност	
	19.3.	Завршен испит: бодови			<=30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкета, евалуација, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Т. А. Пачемска,	Математика-авторизирани предавања	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	/		

	2.	/	Учебници и збирки задачи од основното и средното образование во РМ	МОН	2025-
	3.	/	Наставни програми по математика	БРО	2025-
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	/	Математички списанија од земјата и странство	/	/
	2.	/	Анализи и платформи од тековни проекти за модернизација на математичкото и СТЕМ образование	/	/
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка психологија			
2.	Код	4FO100826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/27	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф.д-р Љупчо Кеверески			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	/			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Да се овозможи на студентите да ги разберат психолошките основи на процесот на воспитание, учење и развој, со цел да станат компетентни во примената на психолошките принципи во наставната и воспитната практика. Разбирање на психолошките основи на воспитно-образовниот процес Развивање на психолошка компетентност кај наставниците, Применување на теории и модели на учење,			

		Развивање на педагошко размислување и критичка рефлексија, Разбирање и примена на психолошки методи во педагошки контекст, Развивање на емпатија и професионална етика		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Вовед во педагошката психологија, • Психолошки основи на воспитанието и учењето, Развојот на личноста и индивидуалните разлики, Теории на учење, • Психологија на наставата, • Процена и евалуација во воспитно-образовниот процес, • Советодавна улога на наставникот, • Психолошки аспекти на професионалниот развој, Помнење и заоравање, • Мотивација, • Способности, • Интелигенција, • Емоционална интелигенција, • Креативност, • Надарени и талентирани, • Ментакогниција 		
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања со користење на презентации, тимска работа, студии на случаи, објаснување и демонстрирање, самостојна изработка и одбрана на проектна задача и семинарска работа.		
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа 30+30+0+15+60+45 = 180 часа (2+2+2)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	/
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
18	Услови за потпис – посета на најмалку 60% од наставата			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	<=40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	<=10+<=20 активност	
19.3.	Завршен испит: бодови	<=30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкета, евалуација, самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф. Д-р Љупчо Кеверески	Педагошка психологија	Педагошки факултет-Битола	2015
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Woolfolk, A.	<i>Educational Psychology</i> (14th ed.). Pearson.	(14th ed.). Pearson.	2021
		2.	Slavin, R.	<i>Educational Psychology</i>	<i>Theory and Practice.</i> Pearson.	2018
		3.	Santrock, J.	<i>Educational Psychology</i>	McGraw-Hill.	2020

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 1			
2.	Код	4FO106326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	2			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање на прв циклус на студии - УГД			

11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Стекнување на непосредни искуства во поврзувањето на теориската и практичната страна на сознанието во различни подрачја на педагошката дејност.</p> <p>Да се разбере значењето на планирањето на воспитно-образовната работа во училиштето и неговата улога во професионалниот развој на наставниците и влијанието врз квалитетот на нивната работа.</p> <p>Да се оспособат за планирање и програмирање на наставните и воннаставните активности во училиштето</p> <p>Да се запознаат со наставниот план и програма на конкретни наставни предмети и со воннаставните активности на учениците.</p> <p>Да се запознаат со можностите за корелација и интеграција на наставните и воннаставните содржини.</p> <p>Студентот критички да го следи изведувањето на редовната дополнителна, додатна настава, воннаставните активности и организацијата на слободно време на учениците.</p> <p>Да се оспособи за анализирање на различните стилови на учење и поучување.</p> <p>Да се запознае со различните облици на соработка со родителите и да се сензибилизираат за важноста на воспоставување на партнерски односи со родителите.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Училишна култура и клима: структура, процес, систем на вредности и норми (обичаи, ритуали, артефакти, систем на наградување, атмосфера на учење и постигнување, систем за донесување и спроведување на одлуки, комуникација) –</p> <p>Активности: активно вклучување на студентите во уредување на училишниот простор и изработка на нагледни средства.</p> <p>Организациона поставеност и педагошка функција на Советот на родители – план и програма за работа – Активност: следење на седници на Советот на родители.</p> <p>Педагошка клима во одделението - дисциплина, вреднување на учениковите постигнувања и самовреднување – Активности: Учество на студентите во креирање на воспитно-образовни активности во училишната.</p> <p>Моделирање на ефективно училиште –</p> <p>Активности: Истражувачка активност (проект)</p> <p>Професионален развој на наставникот – Активност: Анализа на наставнички портфолиа.</p> <p>Студентите се вклучуваат во училишни активности на иницијатива на менторите кај кои ја изведуваат хоспитацијата.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	

14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).			
15	Вкупен расположив фонд на време		2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	/ часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	/ часа		
		16.3	Пракса: часови	/ часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	/ часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис - Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од основното училиште)					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				
	19.3.	Завршен испит: бодови				
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошка евиденција и документација на менторските училишта		
2.			Закон за основно образование			

		3.		Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10		2010
				Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).	УГД	2013
			К., Петковски, И, Трајковска,	Прирачник за развојно планирање на училиштето – Како училиштето да направи добра програма	Годишна програма за работа, Б	
				Основи за програмирање на воннаставната воспитно-образовна дејност на основното училиште и на работата на стручните работници, Скопје,	Педагошки завод и МОН	1996
			Гордон, Томас	Како бити успешан наставник	Мост и Креативни центар	1998
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика 2
2.	Код	4FO101126
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслови за полагање на предметот се минимум 42 бодови од сите предвидени предиспитни активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • знаење и разбирање на структурата и текот на наставниот процес • знаење и способност за организација на наставата како и наставниот час • знаење и разбирање на содржинската компонента на воспитно-образовниот процес • способност за примена на адекватни форми, методи и средства во наставата односно способност за примена на современи методски приоди во насока на иновирање на наставата; • способност за самостојно откривање, презентирање и вреднување на нови дидактички стратегии во функција на иновативни пристапи во воспитно-образовниот процес • знаење и разбирање на значењето и функцијата на домашните работи; • знаење и способност за примена на наставните екскурзии како форма на воспитно-образовен процес • знаење за значењето и функцијата на наставните објекти како способности за организација на воспитно-образовниот процес во различни наставни објекти • знаење и разбирање на значењето на вреднувањето во наставата како и способност за примена на разни техники на оценување на постигањата на учениците во наставата • знаење и разбирање на значењето и видовите на планови и подготовки за наставна работа како и способност за планирање на наставата. 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Етапи на наставниот процес. <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на структурата и текот на наставниот процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организација на наставата. Предметно-одделенско часовен систем (наставен час - поим, типологија, распоред, артикулација и евалуација на дидактичката ефикасност). <p>Очекувани резултати: знаење и способност за организација на наставата како и наставниот час</p> <ul style="list-style-type: none"> • Содржини на наставата(наставен план, наставна програма, курикуларно движење). 			

		<p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на содржинската компонента на воспитно-образовниот процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставни форми. Социолошки облици на наставна работа како фронтална, групна, тандемсак, индивидуална. • Наставни методи-поим, класификација и видови. Вербални методи (метод на усно излагање, метод на разговор, метод на демонстрација, метод на илустративни работи, метод на практични и лабораториски работи, метод на пишување, метод на читање и работа со текст, метод на игра). • Наставни средства и наставна технологија. Дидактички медиуми. <p>Очекувани резултати: способност за примена на адекватни форми, методи и средства во наставата односно способност за примена на современи методски приоди во насока на иновирање на наставата;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дидактички стратегии на учење и поучување. Иновации во наставата. <p>Очекувани резултати: способност за самостојно откривање, презентирање и вреднување на нови дидактички стратегии во функција на иновативни пристапи во воспитно-образовниот процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работа во комбинирани одделенија. Домашни работи на учениците. <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на значењето и функцијата на домашните работи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставни екскурзии. <p>Очекувани резултати: знаење и способност за примена на наставните екскурзии како форма на воспитно-образовен процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставни објекти <p>Очекувани резултати: знаење за значењето и функцијата на наставните објекти како способности за организација на воспитно-образовниот процес во различни наставни објекти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вреднување на наставната работа. <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на значењето на вреднувањето во наставата како и способност за примена на разни техники на оценување на постигањата на учениците во наставата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планирање и подготовка на наставата <p>Очекувани резултати: знаење и разбирање на значењето и видовите на планови и подготовки за наставна работа како и способност за планирање на наставата</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Дидактика 1		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, семинари, проблемско учење, дебати, дискусии, есеи, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска) метод на работа со текст; метод на пишување; метод на илустративни работи, метод на демонстрација, метод на симулација.		
15	Вкупен расположив фонд на време	8ЕКТС x 30 часа=240 часови (3+3+2)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	(15 недели x 3 часа = 45 часа)
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	(15 недели x 3 часа = 45 часа)
		16.3	Пракса: часови	30
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	45
		17.2.	Самостојни задачи: часови	45
		17.3.	Домашно учење - задачи	30

18	Услови за потпис	Положени двата колоквиуми, минимум 42 бодови од сите предвидени активности за пријавување и полагање на завршниот испит				
19.	Начин на оценување					
	1 9. 1.	Тестови: бодови			40 + 20 од присуство (16.1. и 16.2.	
	1 9. 2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
1 9. 3.	Завршен испит: бодови			30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалвација и самоевалвација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	2 2	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	· 1	1.	М. Пlić	Didaktika	Banja Luka, Filozofski fakultet	2020
	·	2.	Н.Лакета, Д.Василијевиќ	Основе дидактике	Ужице, Учитевски факултет	2006
	·	3.	М.Stevanovic	Didaktika	Digital point	2003
	Дополнителна литература					
	2 2	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	· 2	1.	Љ.Јерковић	Индивидуално планирана настава	Филозофски факултет Бања Лука	2023
	· 2	2.	БРО	Наставни програми за деветгодишно основно образование	БРО,МОН	актуелни
	·	3.	МТСП/БРО	Програма за рано учење и развој, Стандарди за рано учење и развој	БРО/МОН	актуелни

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Природни науки	
2.	Код	4FO106426	
3.	Студиска програма	Одделенска настава	

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Усвојување на одбрани содржини од Природните науки, усвојување на основните биолошки поими, природните појави и законитости и нивно поврзување.</p> <p>Развивање на љубопитност и интерес кај учениците за природата, живите суштества и појавите што ги опкружуваат.</p> <p>Стекнување на основни знаења за живата и неживата природа, природните појави и процеси преку набљудување, истражување и практична работа.</p> <p>Развивање на научно мислење и основни истражувачки вештини – набљудување, поставување прашања, претпоставки, мерење и заклучување.</p> <p>Развивање на способност за практична примена на знаењата во секојдневниот живот – препознавање на појави, користење на едноставни алати и инструменти за набљудување.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Што се природни науки: дефиниција, предмет и задачи на изучување.</p> <p>Значење на природните науки за разбирање на природата и секојдневниот живот.</p> <p>Историски развој: како науките се развивале — од древните цивилизации до современите.</p> <p>Биологија</p> <p>Клетка: структура и функции на клетката (растителна и животинска клетка).</p> <p>Живи организми: автотрофни и хетеротрофни организми.</p>			

		<p>Органи, ткива, системи на растенија и животни. Репродукција, раст и развој. Екосистеми, односи меѓу организмите и средината Основни принципи на структурата и функцијата кај животните Исхрана кај животните Крвоток и размена на гасови Имунолошки систем Осморегулација и излучување Хормони и ендокрин систем Размножување кај животните Развој кај животните Неврони, синапси и сигнализација Нервен систем Хемија Материја: состојби (цврста, течна, гасовита), агрегациони состојби. Хемиски супстанции: својства, промени. Метали и неметали. Смеси и раздвојување на компоненти. Раствори. Хемиски реакции: видови, примери Физика Основни поими: енергија, сила, работа. Механика: движење, брзина, забрзување. Топлина и термодинамика: топлинно ширење, пренос на топлина, температурни промени. Светлина, звук, основни својства на брановите</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Еколошко воспитување, Природни науки		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	<p>Метод на усно излагање (објаснување, опишување, ...), Метод на разговор (различни варијанти), демонстрација, илустрација, Метод на работа со текст, Метод на решавање на проблеми, метод на практични работи. Примената на различните методичка апаратура ќе подразбира апликација на полиморфноста во наставниот процес, како и апликација на активното , интерактивно, кооперативно учење</p>		
15	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	60

		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	60		
		16.3	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18		Услови за потпис				
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40 +20		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10		
	19.3.	Завршен испит: бодови		100		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Ставрева Веселиновска С.,	Основи на природните науки (учебник)	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		2.	Ставрева Веселиновска С.,	Основи на природните науки (Практикум)	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Reece et al.:	Campbell Biology	Pearson Education / Benjamin Cummings	2010
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за деца
2.	Код	4FO106526
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф.д-р Јованка Денкова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	/			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се запознаат со светските текови во книжевноста за деца, со светски и македонски автори, како и со основните дидактички елементи.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Опис на содржината:</p> <p>Релацијата народна – авторска сказна преку искуствата на Ш. Перо, браќата Грим, М. Цепенков, В. Карациќ, Х. К. Андерсен. Авторската светска книжевност за деца („Волшебникот од Оз“, „Пинокио“, „Алиса во земјата на чудата“, „Мери Попинс“, „Пипи Долгиот Чорап“, „Двојната Лота“, „Малиот принц“).</p> <p>Македонската книжевност за деца: Г.Прличев, В.Николески, В.Подгорец, Г.Поповски, С.Јаневски, В.Неделковски, Б. Смаќоски, Борис Бојадиски, Ј.Владова, С.Тарапуза... Научната фантастика како жанр во книжевноста за деца: Жил Верн, Х.Џ.Велс, Томе Арсовски, Лилјана Белева, Велко Неделковски...</p>			
13.	Заемна поврзаност на предметите	Македонска народна книжевност, Мит и фолклор			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15	
		16.3.	Пракса: часови	15	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15	

18	Услови за потпис 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 бодови +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови		
20.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Јованка Денкова	Книжевност за деца	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2012
		2.	Јованка Денкова	Практикум по книжевност за деца	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2012
		3.	Јованка Денкова	Фантастиката во македонската книжевност за деца и млади	МУЗА, Скопје	2021
		4.	Јованка Денкова	Научната фантастика во македонската книжевност за деца и млади	Македоника Литера, Скопје	2022
		5.	Јованка Денкова	Чудесното и реалистичното во прозата на Глигор Поповски	МУЗА, Скопје	2020
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Весна Мојсова Чепишевска	Клуч во клучалката на детството	Матица македонска	2019
		2.	Јадранка Владова	Литература за деца	Гурѓа, Скопје	2001

		3.	Cvetan Todorov	Uvod u fantasticnu knjizevnost	Rad, Beograd	1987
		4.	Јованка Денкова	Адолесцентска книжевност	УГД, Филолошки факултет, Штип	2024

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на педагошко истражување	
2.	Код	4FO102226	
3.	Студиска програма	Одделенска настава	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки	
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус	
6.	Академска година / семестар	2026/27, семестар IV	
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС	
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска	
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно Правилникот за студирање, изработена и одобрена проектна задача (идеен проект)	
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ воведување на студентите во научно-истражувачката работа во в. и о. ➤ да стекнат сознанија за методологијата на педагошкото истражување како научна дисциплина ➤ развивање на аналитичкото, креативно мислење, поттик на љубопитност за истражување и решавање на проблеми од областа на раноучилишната, училишна возраст ➤ оспособување на студентите за идентификација на истражувачки проблем/и, стекнување на вештини на изработката на идеен проект за истражување ➤ да се запознаат со општиот тек, фазите на истражувачкиот процес ➤ да се оспособат за изработка на скица за истражување и подготовка и реализација на мали, микро истражувања ➤ да се оспособат за примена на соодветни методи, техники на истражување и изработка на одделни видови инструменти за истражување ➤ да се оспособат за изработка на библиографија ➤ да се развие кај нив способност за комуникација и тимска работа; ➤ оспособување на студентите за примена на статистиката, работа со статистички податоци (дескриптивната, инференцијалната статистика; педагошка) 	
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и	➤ Поим, предмет и задачи на методологијата на педагошкото истражување; Предметно методолошка	

	единици со резултатите од учење за секое поглавје	поврзаност на одредени науки; Развојни тенденции во истражувачката работа; ➤ Плурализам на истражувачки парадигми-квантитативна и квалитативна парадигма; ➤ Цел, задачи и карактеристики на научното педагошко создавање; ➤ Етапи на педагошкото истражување; Проектирање на педагошкото истражување; ➤ Проблем, предмет, задачи во истражувањето; ➤ Хипотези, варијабли и примероци во педагошките проучувања и истражувања; ➤ Методи на истражување; ➤ Техники и инструменти во педагошките истражувања(поим, видови, метриски карактеристики); ➤ Видови педагошки проучувања и истражувања; ➤ Анализа и интерпретација на податоците; Извештај за педагошкото истражување; Библиографски податоци; ➤ Истражувачот во педагошкото истражување и проучување; ➤ Примена на статистиката во педагошкото истражување и проучување; Мерки на централна тенденција, Мерки на дисперзија, Мерки на корелација; Непараметриска проценка		
13.	Заемна поврзаност на предметите	/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, презентации, примена на интерактивни техники и методи на учење; користење на ИТ во реализација на активностите (предавања, вежби), примена на разновидни социјални облици на работа Примената на различните методичка апаратура ќе подразбира апликација на полиморфноста во наставниот процес, како и апликација на активното, интерактивно, кооперативно учење		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава 15x2	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење-задачи	30 часа
18.	Услови за потпис	Минимум 70% од превидениот фонд на часови, изработена и предадена проектна задача, реализирани наставни часови		
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	40+20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна) бодови	10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови	

20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Стаматовиќ, Ј.	Методологија истраживања у васпитању и образовању	Ужице: Педагошки факултет	2022
	2.	Реџек, М., & Lesar, I.	Kvalitativne raziskovalne metode v pedagogiki	Maribor:Univerzitetna založba UM	2019
	3.	Јованова-Митковска, С.	Методологија на педагошко истражување со статистика, скрипта, практикум	Штип: УГД	2013
	4.	Мојаноски, Ц.	Методологија на безбедносните науки, книга 1,2	Скопје:Факултет за безбедност	2015
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Милат, Ј.	Основи на методологијата	Штип: УГД	2015
	2.	Cohen,L., Lawrence Manion, L.,Morrison, K.	Research methods in education	New York: Routledge,New York https://staibabussalamsula.ac.id/wp-content/uploads/2024/03/Louis-Cohen-Lawrence-Manion-Keith-Morrison-Research-Methods-in-Education-Routledge-2018-staibabussalamsula.ac_id_.pdf	2018

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Училишна педагогија	
2.	Код	4FO101626	
3.	Студиска програма	Одделенска настава	

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	IV
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Соња Петровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Глобална цел на наставната програма по Училишна педагогија е да помогне во оспособување на студентите – идните педагози за активно и креативно партиципирање во сите сфери на училишниот живот преку: стекнување на основни знаења за училишната педагогија како педагошка дисциплина (предмет, подрачја и методи на проучување); стекнување на знаења и разбирање за/на воспитно-образовните концепти изразени низ современите теории за училиштето; познавање и разбирање на процесот на создавање на училишните институции и системи; познавање и разбирање на функционирањето на Училиштето како организациски систем, позицијата и улогите на воспитно-образовниот кадар во истиот; стекнување на знаења, вештини и способности за изготвување на развојно планирање на училиштето и развој и структурирање на годишна програма; планирање, организирање, реализирање и вреднување на сите воспитно - образовни активности кои имаат воннаставен карактер и се однесуваат на соработката со родителите и локалната заедница; почитување на принципите и совладување на постапките за работа во тимови и воспоставување и одржување на партнерски односи - стручни органи и тела во училиштето, органи на управување и раководење; стекнување на знаења и разбирање на основните функции на училишниот педагог и сензитивизирање за неговото значење во остварувањето на функциите на училиштето како организација.</p> <p>Компетенции: Содржините по УП сериозно придонесуваат во градењето на компетенциите на Училишниот педагог предвидени во Правилникот за основните професионални компетенции по подрачја на стручниот соработник во основните и средните</p>			

		училишта, со посебен акцент во потподрачјата: Поддршка на наставниците во планирањето и реализирањето на воспитно- образовниот процес и Во подрачјето „Соработка со заедницата“ во двете потподрачја: - Соработка со локалната заедница и Соработка со стручните институции и организации
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	1. Училишната педагогија како педагошка дисциплина - предмет, подрачја на проучување и задачи (студентот ги знае и разбира дилемите поврзани со определување на предметот на проучување на УП, ги знае и разбира принципите врз кои е втемелен развојот на УП, ја разбира потребата од интегрирање на сознанијата од теоријата на наставата, теоријата на на курикулумот и теоријата на училиштето при проучување на училишните проблеми); 2./3. Референтни теории за училиштето од аспект на нивните импликации врз современото училиште (студентот ги знае и разбира основните поставки на духовно-научната, интеракционистичката и структурално-функционалистичката теорија, ги познава и разбира основните поставки на отвореното училиште во современ контекст); 4. Процес на институционализирање на воспитанието и образованието - појава и развојот на училиштето и училишниот систем (студентот располага со основни знаење за процесот на создавање на училиштето низ историјата); 5. Криза и критика на училиштето – 20 век (студентот ги знае и разбира причините за криза и критика на училиштето, ги познава тенденциите за унапредување на училиштето во 20 век). 6. Училиштето како организациски систем (ги познава карактеристиките на стохастичните системи и ја разбира потребата од планирање и програмирање на училишната работа); 7./8. Организациски карактеристики и функции на македонското училиште: структура на воспитно-образовните активности во основното и средното училиште – планирање, организирање, реализирање и вреднување (студентите ги знае и ја разбира педагошката оправданост и вредност на - воннаставни воспитно образовни активности, родителско-училишната соработка и соработката со локалната средина); 9. Основни детерминанти на училишната структура, култура и клима; и Карактеристики на училишниот менаџмент (студентот ги познава структурните елементи на училиштето и ја разбира нивната поврзаност и функционалност) 10. Училишни тимови во функција на ефективно остварување на тековните и развојните цели и задачи на училишната институција (студентот ги знае формалните и неформалните тимови во училиштето, го разбира процесот на формирање на тимови и е

		сензитивизиран за синергичниот ефект од тимската работа 11. Планирање и програмирање на педагошката дејност во училиштето - развојно планирање и годишна програма (студентот ги знае организациски и педагошки карактеристики на процесот и стекнатите знаења ги аплицира во практиката); 12. Интерно и екстерно следење и вреднување на работата на училиштето;				
13	Заемна поврзаност на предметите		Училишна организација, Социологија на образованието, Педагогија на слободно време			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Интерактивни предавања, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со педагошка евиденција и документација, метод на пишување. Работа во групи, индивидуални и индивидуализирани задачи, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е- учење.			
15	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС*30 часа = 180 часа (2+2+1)			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30		
		16.3	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18	Услови за потпис / според правилник/60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			До 40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			До10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			До 30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Петровска Соња	Училишна педагогија и училишна организација	Универзитет „Гоце Делчев“-Штип Педагошки факултет	2010	
		2.	Хебиб Емина	Школа као систем	ИПИ, Филозофски факултет, Београд	2009
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Адолф Феријер	Активна школа	Издавачко и књижарско предузече, Београд	1935
		2.	Ivan Pic	Dole skola	Prosveta, Beograd	1962
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичко образование со методика			
2.	Код	4FO106626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2026/2027 IV	7.	Број на ЕКТС Кредити 4	
8.	Наставник	Проф. д-р Валентина Велковска Трајановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со основите на музиката теорија, видови на детски оркестри и детски музички инструментариум. Воведување и запознавање со детскиот музички развој, формите на музичките активности и запознавање со плановите, програмите за настава и подготовка за воспитно образовната работа. Запознавање на студентите со основните поими на применетата (програмска) музика, нејзините периоди на развој, задачи, влијанието на музиката во психичкиот развој на човекот, вовед во музикотерапијата, запознавање на музичка култура поврзана со музиката во средината во која живеат и работат.				

11.	Содржина на предметната програма:			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основна теорија на музиката 2. музиката – средство за развој на детската личност 3. Когнитивно-развојни теории и пристапи во проучувањето на музичкиот развој 4. Тек на музичкиот развој на детската личност 5. Проценка на музикалноста и музичкиот слух 6. Методика на воспитно-образовна работа по музичко воспитание и образование 7. Форми на музички активности (пеене, слушање музика, движење на музика, бројалки, запознавање со детски музички инструментариум, создавање музика преку игра) 8. Корелација и интеграција на воспитно-образовната работа по музичко воспитание и образование со останати воспитно-образовни подрачја 9. Музичкото воспитание и образование низ историјата 10. Планирање и подготовка на воспитно-образовната работа 11. Алтернативни пристапи во воспитно-образовната работа по музичко воспитание и образование <ul style="list-style-type: none"> - Модели за музичка едукација на деца (Сузуки метод, Кодај метод, Орф метод, Јамаха метод) - Музикотерапија - Музиката во Монтесори педагогијата - Музиката во Валдорф педагогијата - Музиката во Агаци педагогијата 12. Песни за вежбање 13. Музички вежби 			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томислав Таневски	Методика на воспитно-образовна работа по музичко воспитание и образование (второ проширено издание)	„ЦУНЦУЛЕ,, Детски центар за детско уметничко изразување	2019
		2.	Томислав Таневски	Со песна растеме (музички прирачник со детски песни)	Здружение за теорија и практика на образованиет о „Образовни рефлексии“	2024
		3.	Томислав Таневски	Основи на музикотерапијата	Здружение за теорија и практика на образованиет о „Образовни рефлексии“	2024
		4.	Томислав Таневски Ана Цветкоска Панова	Вешти Прстиња (дидактички прирачник)	АД Просветно дело	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Горанчо Ангелов	Традиционални инструменти 1	УГД, Штип	

Прилог бр.3		Предметна програма од првциклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовно образование со методика 1
2.	Код	4FO106726
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки,			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	IV
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Никола Смилков			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	/			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Наставната единица придонесува во развојот на следните општи и специфични компетентности:</p> <p><u>Општи компетенции</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Развивање на способноста за разбирање, анализа и критичко размислување на визуелни изрази во ликовните творби ☐ Креативно оспособување за самостојно и оригинално ликовно изразување преку совладување на ликовниот јазик ☐ Развивање на примената на ликовните вредности и естетските вредности ☐ Совладување на различни ликовни техники и вештини за практична примена • Оспособување за организирање на ликовните елементи и принципи во естетски ликовна целина <p><u>Специфични компетенции</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Препознавање и свесна примена на ликовните елементи во креативниот процес ☐ Разбирање и применување на ликовните принципи за создавањ композиција ☐ Совладување на различни ликовни техники и избор на соодветна техника за реализација на идејата ☐ Развивање на личен ликовен израз 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Вовед во ликовниот јазик</p> <p>Ликовни елементи</p> <ul style="list-style-type: none"> • линија • боја • тон • текстура 			

		<ul style="list-style-type: none"> • насока • големина • форма- волумен • простор <p>Ликовни принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> • контраст • повторување - ритам • хармонија • рамнотежа • градација • пропорција • единство композиција <p>Ликовни техники</p> <ul style="list-style-type: none"> • графички техники • вајарски техники • цртачки техники 	
13	Заемна поврзаност на предметите	/	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	<p>Методи на учење:</p> <p>Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>	
15	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x30 часа +180 часа	
16.	Форми на наставните активности	16.1. Предавања- теоретска настава. часови	45 часа
		16.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	45 часа
		16.3 Пракса: часови	20 часа
17.	Други форми на активности	17.1. Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2. Самостојни задачи: часови	20 часа
		17.3. Домашно учење - задачи	20 часа
18	Услови за потпис		
19.	Начин на оценување		
	19.1.	Тестови: бодови	20 +20 = 40 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)

21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Смилков,Н	Ликовен јазик	УГД	2015
		2.	Ордев, Д	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски	2003
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jakubin, M./	Likovni jezik i likovnetehnike (temeljnipojmovi)	EDUCA Zagreb	1999
		2.	Grgurić. Jakubin /	Vizualno – likovni odgoj i obrazovanje	EDUCA Zagreb	1996
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 2			
2.	Код	4FO106826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	IV
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	2			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање на прв циклус на студии - УГД			

11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Стекнување на непосредни искуства во поврзувањето на теориската и практичната страна на сознанието во различни подрачја на педагошката дејност.</p> <p>Да се разбере значењето на планирањето на воспитно-образовната работа во училиштето и неговата улога во професионалниот развој на наставниците и влијанието врз квалитетот на нивната работа.</p> <p>Да се оспособат за планирање и програмирање на наставните и воннаставните активности во училиштето</p> <p>Да се запознаат со наставниот план и програма на конкретни наставни предмети и со воннаставните активности на учениците.</p> <p>Да се запознаат со можностите за корелација и интеграција на наставните и воннаставните содржини.</p> <p>Студентот критички да го следи изведувањето на редовната дополнителна, додатна настава, воннаставните активности и организацијата на слободно време на учениците.</p> <p>Да се оспособи за анализирање на различните стилови на учење и поучување.</p> <p>Да се запознае со различните облици на соработка со родителите и да се сензибилизираат за важноста на воспоставување на партнерски односи со родителите.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Училишна култура и клима: структура, процес, систем на вредности и норми (обичаи, ритуали, артефакти, систем на наградување, атмосфера на учење и постигнување, систем за донесување и спроведување на одлуки, комуникација) –</p> <p>Активности: активно вклучување на студентите во уредување на училишниот простор и изработка на нагледни средства.</p> <p>Организациона поставеност и педагошка функција на Советот на родители – план и програма за работа – Активност: следење на седници на Советот на родители.</p> <p>Педагошка клима во одделението - дисциплина, вреднување на учениковите постигнувања и самовреднување – Активности: Учество на студентите во креирање на воспитно-образовни активности во училницата.</p> <p>Моделирање на ефективно училиште –</p> <p>Активности: Истражувачка активност (проект)</p> <p>Професионален развој на наставникот –</p> <p>Активност: Анализа на наставнички портфолиа.</p> <p>Студентите се вклучуваат во училишни активности на иницијатива на менторите кај кои ја изведуваат хоспитацијата.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	

14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).			
15	Вкупен расположив фонд на време		2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	/ часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	/ часа		
		16.3	Пракса: часови	/ часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	/ часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис - Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од основното училиште)					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				
	19.3.	Завршен испит: бодови				
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошка евиденција и документација на менторските училишта		
2.		Закон за основно образование				

		3.		Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10		2010
--	--	----	--	--	--	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по македонски јазик 1			
2.	Код	4FO106926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта на предметот методика на наставата по македонски јазик 1 е студентите да се стекнат со елементите, методите, техниките за организирање и реализирање на еден наставен час по македонски јазик, воедно и негова практична реализација во основните училишта.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Карактеристики на децата од 7-11 години - Почетно читање и пишување (Поим и значење, цели и задачи, педагошки барања, методи и постапки) -Синтетички методи -Аналитички методи Глобални методи -Аналитичко-синтетички метод -Постапки за усвојување на буквите - Структура на наставата по почетно читање и пишување -Предбукварски период -Усвојување на поимот глас Усвојување на поимот збор - Усвојување на поимот реченица -Букварски период -Увежбување на читањето и пишувањето - Читање и видови читања Гласно читање -Читање во себе -Логичко читање -Изразно читање - насочено читање -Истажувачко читање - Флексибилно читање -Критичко читање -			

		Диференцирано читање -Творечко читање -Читање по улоги -Хорско читање Интерпретација на уметнички текст -Посебни принципи во наставата по литература -Принцип на условност -Принцип на методска адекватност -Принцип на единство на анализата и синтезата -Методска структура на час за интерпретација на уметнички текст.				
13	Заемна поврзаност на предметите					
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор.			
15	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3	Пракса: часови	30 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови			
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	75 часа		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување бодови					
	19.1.	Тестови: 40 бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б.Китанов, И. Китанова	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование	УГД	2015
		2.	Б.Китанов, И. Китанова	Практикум од методика на наставата по македонски јазик за деветгодишно основно образование	УГД	2015
3.						

Дополнителна литература					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1.	Мишел Панданкс	Активности за учење на час по јазик	Логос А	2004
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од првциклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовно образование со методика 2			
2.	Код	4FO107026			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8 ЕКТС кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Никола Смилков			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Положен предмет Ликовно образование со методика 1			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p><i>Наставната единица придонесува во развојот на следните општи и специфични компетентности:</i></p> <p>Студентите по завршувањето на предметот ќе бидат оспособени да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разберат теориски основи на методиката на ликовното образование и нејзиниот историски развој • Препознаваат фази во развојот на детското ликовно изразување (2-16 години) и ликовните типови деца • Применуваат методско-дидактички инструменти во планирањето и реализацијата на настава по ликовно образование • Проценуваат и вреднуваат ликовни творби на учениците почитувајќи ја индивидуалноста и креативноста 			

		<ul style="list-style-type: none"> • Организираат дополнителни активности (изложби, приредби, соработка со родители и институции) • Изработуваат глобални, годишни и дневни подготовки за настава • Применуваат традиционални и современи методи во реализација на наставата • Проценуваат и вреднуваат детски ликовни творби • Знаат да организираат изложби и воспоставуваат соработка со родители и институции
<p>12.</p>	<p>Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје</p>	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМИ И ЦЕЛИ НА МЕТОДИКА НА ЛИКОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ликовна писменост • Развој на методиката на ликовното образование • Историски развој на методиката на ликовното образование • Карактеристики на наставните програми по ликовно образование во Република Македонија (1948 – 2016) <p>РАЗВОЈ НА ДЕТСКОТО ЛИКОВНО ИЗРАЗУВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фази во развој на детското ликовно изразување • 2-4 години: Чкртаници • 4-7 години: Пред-шематска фаза • 6-9 години: Шема • 9-11 години: Интелектуален реализам, Фаза на група • 11-13 години: Визуелен, оптички реализам • 14-16 години: Период на одлука <p>ЛИКОВНИ ТИПОВИ ДЕЦА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ликовни типови деца во однос на психичките карактеристики • Ликовни типови деца во однос на афинитетот кон одреден ликовен израз <p>МЕТОДСКО-ДИДАКТИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА НАСТАВА ПО ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Специфичности на наставата по ликовно образование • Принципи во реализација на наставата по предметот ликовно образование • Форми на работа во наставата по ликовно образование • Методи на работа во наставата по ликовно образование • Современи методи во реализација на наставата по ликовно образование/воспитание <p>ПЛАНИРАЊЕ ВО ЛИКОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Глобално планирање • Годишно планирање • Дневно планирање <p>АСПЕКТИ НА ПРОЦЕНУВАЊЕ, ВРЕДНУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ЛИКОВНИ ТВОРБИ НА УЧЕНИЦИТЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ликовното образование и креативноста • Улога, работа и усовршување на особините на наставникот во реализација на ликовното образование • Изложби на детски творби, организација на приредби, соработка со родителите, музеите и галериите <p>ПРАКТИКУМ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА МАТЕРИЈАЛОТ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поим за методика на ликовно образование • Развој на методиката на ликовно образование • Развој на детското ликовно изразување • Ликовни типови на деца • Методско-дидактички инструменти за изведување на настава по ликовно образование • Дневни подготовки • Аспекти на проценување, вреднување и следење на ликовни творби на учениците <p>Ликовното образование и креативноста</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	/
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење:

		Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите				
15	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	90 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	60 часа		
		16.3.	Пракса: часови	20 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	20 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	10 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	20 часа		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 +20 =40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Рауник Кирков, М.	Методика на ликовно образование	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје	2018
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Филипович, С.	Методика ликовног воспитања и образовања	Универзитет уметности у Београд.Klett	2011

	2.	Grgurić. Jakubin /	Vizualno – likovnodgoj i obrazovanje	EDUCA Zagreb	1996
	3.	Ордев, Д	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, „Св. Климент Охридски	2003

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко и здравствено образование со методика 1			
2.	Код	4FO107126			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Билјана Попеска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цел на наставната програма по Физичко и здравствено образование со методика е студентите да стекнат знаења за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вредноста и значењето на физичката активност во секојдневниот живот, со акцент на влијанието врз растот и развојот на децата во рана и средна училишна возраст, здравствените придобивки од редовна физичка активност; • формирање на позитивни ставови кон физичкото и здравствено образование преку стекнување сознанија за позитивното влијание на физичкото вежбање врз сите аспекти од човековиот антрополошки простор и влијанието врз севкупниот развој на личноста • знаења за кинезиологијата и методика на физичко воспитание и поврзаноста со останатите научни дисциплини и педагошки науки; • целите и задачите на физичкото и здравствено образование и методиката на физичко воспитание; • знаења за структурата на телесните вежби; процесот на формирање на моторички навики; 			

		<p>карактеристиките, манифестацијата и развојот на моторичките способности кај децата;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да стекнат знаења за различните форми на примена на фундаменталните движечки вештини преку нивна практична реализација; • да се оспособат за практична изведување реализација на содржините по предметот физичко и здравствено образование.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Улога и значење на редовната физичка активност во секојдневниот живот и влијанието врз хармоничен и сестран развој, ефектите од физичката активност или неактивност врз севкупното здравје и развој кај децата. • Кинезиологијата како наука за движењето на човекот – поим, предмет, цел, задачи, поделба, поврзаност со други научни дисциплини; Методика на физичко воспитание и образование – поим, улога, значење; предмет, цел и задачи; поврзаност на методиката на физичко воспитание и образование со другите педагошки дисциплини; • Местото, улогата и значењето на физичкото и здравствено образование во системот на основно образование - историски контекст, статус и поставеност на предметот ФЗО во воспитно – образовните системи на развиените земји, моментални состојби; • Основни поими, содржини и средства во физичкото воспитание; Концепт на физичка писменост и форми на интеграција во воспитно – образовниот процес • Влијание на телесното вежбање врз организмот – кардиоваскуларен, респираторен, дигестивен систем, ЦНС, локомоторен систем, ендокрин систем. • Развојни карактеристики на децата во рана и средна возраст – раст и развој, развојни фази (периоди, систематизација), законитости на развојот; холистички пристап во развојот - карактеристики на физичкиот, моторичкиот развој, социо – емоционален развој. • Моторички развој на децата во различни периоди – фази во моторичкиот развој, динамика на јавување на основните движење, аспекти на моторичкиот развој (фина моторика, груба моторика, останати елементи). • Фундаментални движечки вештини – поделба (локомоторни, нелокомоторни, манипулативни), манифестација, развој и промени во различни периоди во детството. • Биомеханичка анализа на физичките вежби, структурирање и класификација на телесните

		<p>вежби, имплементација во наставните програми по ФЗО</p> <ul style="list-style-type: none"> Учење на телесните движења – формирање на моторни навики, структура на процесот на обучување, нивоа на регулација. Моторички способности кај деца во предучилишна возраст- дефинирање, поделба, развој, манифестација, следење и вреднување. Интегрален развој на децата од аспект на физичкото воспитание, влијание на телесното вежбање врз детскиот организам. Воспитно влијание преку содржини и активности од физичко воспитание Запознавање и практична реализација на содржини од физичкото воспитание фундаментални движечки вештини и содржини од програмата по ФЗО за основно образование (локомоторни, нелокомоторни, манипулативни), вежби за подвижност и спретност; танцови и народни игри; елементарни и штафетни игри; организирано поставување, вежби за обликување Развој на фундаменталните движечки вештини низ подвижни игри. 		
13	Заемна поврзаност на предметите	<ul style="list-style-type: none"> Физичко воспитание со методика 2 Подвижни игри 		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, презентации, дискусија, интерактивни техники и методи на учење, практични вежби, индивидуални задачи, самостојно учење, самостојно истражување		
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа= 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3	Пракса: часови	15 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
18	<p>Услови за потпис: Минимум 70% присуство на теоретски предавања и практични вежби. Пополнет практикум и комплетирани индивидуални задачи 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа,</p>			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	40+20 бода (редовност на предавања и вежби, редовни студенти)	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бода	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови	
20.		до 50 бода	5 (пет) (F)	

	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попеска, Б	Физичкото воспитание и образование кај деца од предучилишна и рана училишана возраст	Универзитет „Гоце Делчев“ Е - скрипта	2012
		2.	Малцев, М	Методика на физичко образование	Педагошки факултет „Св.Климент Охридски“- Скопје	2011
	3.	Јовановски, Ј	Антропомоторика	Факултет за физичка култура - Скопје	2013	
	4.	Prskalo, I	Osnove kineziologije	Visoka učiteljska škola u Petrinji.	2004	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Haywood, K.M & Getchell, N	Life Span Motor Development, 8 th Edt	Human Kinetics: Champaign, IL, USA	2024
		2.	Goodway, J.D., Ozmun, J.C., & Gallahue, D.L	Understanding Motor Development: Infants, Children, Adolescents, Adults: Infants, Children, Adolescents, Adults	Jones & Bartlett Learning, Burlington, MA	2019
		3	Petterson, C	Infancy and childhood	McGraw – Hill Higher Education	2009A
	4.	Kukolj, M	Antropomotorika	Fakultet za sporta I fizičkog vaspitanja-Beograd	2006	
			Тодоровски, Д	Методика на физичко образование	Педагошки факултет -Штип	2007

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по македонски јазик 2			
2.	Код	4FO107226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта на предметот методика на наставата по македонски јазик е студентите да се стекнат со елементите, методите, техниките за организирање и реализирање на еден наставен час по македонски јазик, воедно и негова практична реализација во основните училишта.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Усно и писмено изразување, Прераскажување, раскажување, Видови раскажување, Опишување, Извесување, Рецитирање на меморирани текстови, Говорни вежби, Писмено изразување, препишување, Диктат, Видови на диктат, Писмени работи, работно информативни состави, Јазични вежби, Граматика и правопис, Индукција и дедукција, Медиуми во наставата, посебни форми на работа, Оценување на знаењето и активностите на учениците, Планирање на програмските содржини, Организирана поставеност на училницата			
13.	Заемна поврзаност на предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа	
		16.3.	Пракса: часови	30 часа	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа	
18.	Услови за потпис				

19.	Начин на оценување бодови					
	19.1.	Тестови: 40 бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Б.Китанов, И. Китанова	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование	УГД	2015
		2.	Б.Китанов, И. Китанова	Практикум од методика на наставата по македонски јазик за деветгодишно основно образование	УГД	2015
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Мишел Панданкс	Активности за учење на час по јазик	Логос А	2004
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко и здравствено образование со методика 2
2.	Код	4FO107326
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Билјана Попеска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслов за испите: слушан и положен испит од Физичко и здравствено образование методика 1; успешно реализирани активности по ФЗО во основно училиште.			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цел на наставната програма по ФЗО со методика 2 е студентите да се оспособат за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостојно планирање, подготовка и практична реализација на активност по ФЗО и останати воннаставни форми на физичка активност. • Да стекнат знаења за правилната примена на методите на воспитно – образовна работа, принципите и организациските форми на часот по ФЗО. • Да стекнат знаења за правилно планирање и организирање на часот по ФЗО, како и организирање на воннаставни активности и активности во соработка со тандем наставниците и родителите • Да стекнат сознанија за можностите за поттикнување на холистичко учење преку ФЗО и влијанието врз сестраниот развој на децата, во релација со содржините од другите восипитни подрачја; • Да стекнат сознанија за формите и начините следење на морфолошкиот и моторичкиот развој на децата во рана и средна училишна возраст. • Основни сознанија за телесните деформитети кај децата и можност за нивна превенција преку содржини од ФЗО. <p>*Методичката пракса која е составен дел од овој наставен предмет ќе се изведува во основните училишта, во различни возрастни групи под водство на одговорен наставник, наставник ментор од училиштето и универзитетскиот професор како професор ментор.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура на час по ФЗО, видови оптоварување, тип на час. • Организациски форми на часот по ФЗО и организациски форми на физичкото воспитание, методи на воспитно – образовна работа и принципи. 			

		<ul style="list-style-type: none"> • Планирање и подготовка на час по ФЗО (макро, микро и дневно планирање), планирање и работа во рамки на тандем наставата по ФЗО. • Планирање, организација и реализација на алтернативни форми на физичка активност во рамките на часот по ФЗО, на отворен простор и во училиница. • Мерки за безбедност на часот по ФЗО и воннаставните активности. • Примена на справи, реквизити, материјална база за реализација на содржините по ФЗО во училиштата. • Интеграциско – корелациски врски на ФЗО со останатите наставни предмети, примена на содржините по ФЗО како форма на интегрирано учење и учење преку движење • Примена на ИКТ во реализацијата на содржините по ФЗО во основните училишта. • Следење и вреднување на морфолошкиот и моторичкиот развој на децата во рана и средна училишна возраст. • Телесни деформитети кај деца и превенција од нивна појава со примена на содржини од ФЗО. 	
13	Заемна поврзаност на предметите	<ul style="list-style-type: none"> • Физичко воспитание со методика 1 • Подвижни игри • Дидактика • Останатите методики 	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, презентации, дискусија, практични вежби, хоспитација, кооперативно учење, примена на интерактивни техники и методи на учење и рефлексија, индивидуални задачи, самостојно учење, самостојно истражување	
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа= 180 часа	
16.	Форми на наставните активности	16.1. Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3 Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1. Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2. Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3. Домашно учење - задачи	30 часа
18	Услови за потпис: Минимум 70% присуство на теоретски предавања и практични вежби. Пополнет практикум и комплетирани индивидуални задачи (реализирани активности во основно училиште), 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми,		
19.	Начин на оценување		

	19.1.	Тестови: бодови			40+20 бода (редовност на предавања и вежби, редовни студенти)	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бода	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Попеска, Б	Физичкото воспитание и образование кај деца од предучилишна и рана училишана возраст	Универзитет „Гоце Делчев“ Е - скрипта	2012
		2.	Клинчаров, И., Попеска, Б.	Практикум по основи на физичко воспитание со методика	Универзитет „Гоце Делчев“	2011
		3.	Министерство за образование и наука	Наставни програми по ФЗО (I-V)		Министерство за образование и наука
		4.	Малцев, М	Методика на физичко образование	Педагошки факултет „Св.Климент Охридски“ - Скопје	2011
		5.	Тодоровски, Д	Методика на физичко образование	Педагошки факултет - Штип	2013
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Findak, V.	Metodika tjelesne I zdravstvene kulture	Skolska knjiga, Zagreb	2003

		2.	Lorger, M; Findak, V & Prskalo, I.	Kineziološka metodika: vježbe: priručnik za praćenje vježbi	Učiteljski studij. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	2013
		3.	Ennis, C.D (Eds), Armour, K., Chen, A., Garn, C., Mauerberg, E., Penney, D, Silverman, M., Solomon, S., & Tinning, R	Routledge handbook of physical education Pedagogies	Routledge, Taylor and Francis group: London & New York	2017
		4.	Mitchell, A.S., & Walton – Fisetete, J, 2 nd Edition	The Essentials of Teaching Physical Education Curriculum, Instruction, and Assessment	Human Kinetics: Champaign, IL, USA	2021
		5.	Colvin, V., Egner Markos, E.M., & Walker, P,	Teaching Fundamental Motor Skills	Teaching Fundamental Motor Skills by A. Vonnie Colvin, Nancy J. Egner Markos and Pamela J. Walker	2022

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по математика 1			
2.	Код	4FO107426			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Деспина Сивевска, редовен професор			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			

10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС положен испит: Математика и Дидактика
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Разбирање на логичките и психолошките основи на почетната настава по математика и нивните врски и импликации врз формирањето на математичките поими во рана училишна возраст. Разбирање на значењето на развојот на мисловните активности: споредување, анализа, синтеза, апстракција, генерализација, систематизација за успешно совладување на содржините по математика во одделенска настава. Оспособување на студентите за примена на знаењата од фундаменталните и применетите педагошко-психолошки научни дисциплини во наставата по математика. Стекнување на знаења за содржинската структура и дидактичко-методичките аспекти на наставната програма по математика за одделенска настава. Да се оспособат за самостојно планирање на наставната работа. Да се оспособат за користење на современа литература
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Математиката како наука, и како наставен предмет . • Методика на почетната настава по математика – предмет и задачи на проучување; • Математичко мислење – поим и карактеристики. • Равојни карактеристики на децата и адолесцентите и нивна импликации во врз учењето на математика; • Развојот на мисловните способности на учениците од рана училишна возраст преку наставата по математика; • Математички поими, Математички тврдења, Математичко заклучување, како основа за совладување на содржините од почетната настава по математика. • Математички задачи – видови; • Наставни принципи, форми, методи и средства во наставата по математика; • Видови на настава и воннаставни активности во функција на развојот на математичките знаења и способности кај учениците од рана училишна возраст. • Планирање и програмирање на почетната настава по математика. • Пристапи и форми на следење, проверување и оценување на математичките знаења и способности; • Модели на планирање на наставен час по математика;
13	Заемна поврзаност на предметите	Психологија, Основи на педагогија; Дидактика 1 и 2, Методика на наставата по математика 2; Практична настава 3; Практична настава- интердисциплинарен проект

14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
15	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа (2+2+1)			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30		
		16.3.	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18	Услови за потпис: Услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			30	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејић, М., Егерић, М.	Методика наставе математике	Јагодина:Учитељски факултет	2009
		2.	Markovac, J.	Metodika ročetne nastave matematike	Školska knjiga, Zagreb	2001
		3.	Ачовски, Д.	Методика на наставата по математика I-IV одделение	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје	1998
	4					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Биро за развој на образованието	Концепција за деветогодишно основно воспитание и образование		

	2.	Биро за развој на образованието	Учебници по математика за одделенска настава		
	3.	Биро за развој на образованието	Наставни планови и програми за деветгодишно образование и воспитание		
	4.	Dubravka Mijuca	Metodika nastave matematike	Beograd	2006

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на настава од природонаучно и општествено подрачје 1	
2.	Код	4FO107526	
3.	Студиска програма	Одделенска настава	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки	
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус	
6.	Академска година / семестар	2026/27, семестар VI	
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС	
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска	
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Изработена проектна задача, реализирани наставни часови во ОУ	
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето: *методичката пракса од овој наставен предмет ќе се изведува во вежбалните-основните училишта, во конкретни одделенија под водство на предметниот наставник, татор, ментор наставник од ОУ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Запознавање на студентите со методиката на наставата од природонаучното и општественото подрачје како теориска и применета научна дисциплина и нејзиното значење во развојот на личноста на ученикот; ➤ Оспособување на студентите за разбирање, анализа и примена на наставните програми од природонаучното и општественото подрачје; ➤ Запознавање со специфичностите на изведба на наставниот процес од природонаучното и општественото подрачје; ➤ Стручно, методичко оспособување на студентите за критичко мислење, квалитетно и креативно планирање и подготовка на наставните содржини од ова подрачје 	

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Оспособување на студентите за интердисциплинарно поврзување на содржините; ➤ Оспособување за креирање на контекст на учење насочен кон ученикот уважувајќи ги неговите индивидуални карактеристики; ➤ Унапредување, развој и примена на научните достигнуања во оваа област; ➤ Самостојна теориска анализа и критичка оценка на релевантната методичка литература и литература од научни истражувања од оваа област.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Историски аспекти на наставата од природонаучно и општествено подрачје, краток историски преглед ➤ Поим, предмет и задачи на методиката на наставата од природонаучното и општественото подрачје ➤ Интердисциплинарност на методиката на наставата од природонаучно и општествено подрачје ➤ Сознајниот процес во наставата од природонаучно и општествено подрачје (набљудување, примена на истражувачка постапка) ➤ Програмски основи на наставата од природни науки и природонаучно и општествено подрачје (содржини од физика, хемија, биологија, географија, содржини од културата, човекови права..) ➤ Извори на сознанија во наставата од природонаучно и општествено подрачје ➤ Методичко обликување на наставниот процес (планирање, видови планирања, модели на подготовки за реализација на наставниот процес од ова подрачје) ➤ Полиморфност во наставниот процес од природонаучно и општествено подрачје ➤ Полиметодичност во наставниот процес од природонаучно и општествено подрачје ➤ Наставните средства, помагала и образовната технологија во наставата од природонаучно и општествено подрачје ➤ Наставни принципи во наставата под природонаучно и општествено подрачје ➤ Наставни стратегии во наставата од од природонаучно и општествено подрачје ➤ Наставни објекти за реализација на наставата од природонаучно и општествено подрачје
13.	Заемна поврзаност на предметите	Психологија, Дидактика
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, презентации, примена на интерактивни техники и методи

		на учење; користење на ИТ во реализација на активностите (предавања, вежби), примена на разновидни социјални облици на работа				
15.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности		16.1.	Предавања- теоретска настава 15x3	30 часа	
			16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x2	15 часа	
			16.3.	Пракса: часови	45 часа	
17.	Други форми на активности		17.1.	Проектни задачи	30 часа	
			17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
			17.3.	Домашно учење-задачи	30 часа	
18.	Услови за потпис		Минимум 70% од превидениот фонд на часови, изработена и предадена проектна задача, реализирани наставни часови			
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40+20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна) бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Fošnarič, Samo, Dolenc, Kosta	Didaktika naravoslovja in tehnike na razredni stopnji	Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba	2025
		2.	Kostovic-Vranjes, V.	Metodika nastave predmeta prirodoslovnog podrucja	Skolska knjiga, Zagreb	2015
	3.	Цацков, К, Јованова-Митковска, С	Методика на наставата по природа и наставата по општество	УГД, Штип	2013	

	4.	Министерство за образование и наука	Наставни програми по природни науки (I-IV) и општество (I до V и наставни програми историја и општество III-V одделение), Упатства за наставници	БРО, Скопје	2021- 2023
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
	2.	De Zan, I.	Metodika nastave prirode I drustva	Skolska knjiga, Zagreb	2005

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 3			
2.	Код	4FO107626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	2			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање на прв циклус на студии - УГД			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Стекнување на непосредни искуства во поврзувањето на теориската и практичната страна на сознанието во различни подрачја на педагошката дејност.</p> <p>Да се разбере значењето на планирањето на воспитно-образовната работа во училиштето и неговата улога во професионалниот развој на наставниците и влијанието врз квалитетот на нивната работа.</p>			

		<p>Да се оспособат за планирање и програмирање на наставните и воннаставните активности во училиштето</p> <p>Да се запознаат со наставниот план и програма на конкретни наставни предмети и со воннаставните активности на учениците.</p> <p>Да се запознаат со можностите за корелација и интеграција на наставните и воннаставните содржини.</p> <p>Студентот критички да го следи изведувањето на редовната дополнителна, додатна настава, воннаставните активности и организацијата на слободно време на учениците.</p> <p>Да се оспособи за анализирање на различните стилови на учење и поучување.</p> <p>Да се запознае со различните облици на соработка со родителите и да се сензибилизираат за важноста на воспоставување на партнерски односи со родителите.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Училишна култура и клима: структура, процес, систем на вредности и норми (обичаи, ритуали, артефакти, систем на наградување, атмосфера на учење и постигнување, систем за донесување и спроведување на одлуки, комуникација) –</p> <p>Активности: активно вклучување на студентите во уредување на училишниот простор и изработка на нагледни средства.</p> <p>Организациона поставеност и педагошка функција на Советот на родители – план и програма за работа – Активност: следење на седници на Советот на родители.</p> <p>Педагошка клима во одделението - дисциплина, вреднување на учениковите постигнувања и самовреднување – Активности: Учество на студентите во креирање на воспитно-образовни активности во училиницата.</p> <p>Моделирање на ефективно училиште –</p> <p>Активности: Истражувачка активност (проект)</p> <p>Професионален развој на наставникот – Активност: Анализа на наставнички портфолио.</p> <p>Студентите се вклучуваат во училишни активности на иницијатива на менторите кај кои ја изведуваат хоспитацијата.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	<p>Практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса.</p> <p>Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и

		- Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).				
15	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	/ часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	/ часа		
		16.3.	Пракса: часови	/ часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	/ часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис - Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од основното училиште)					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				
	19.3.	Завршен испит: бодови				
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошка евиденција и документација на менторските училишта		
		2.		Закон за основно образование		
3.		Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10		2010		

				Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).	УГД	2013
		К., Петковски, И, Трајковска,		Прирачник за развојно планирање на училиштето – Како училиштето да направи добра програма	Годишна програма за работа, Б	
				Основи за програмирање на воннаставната воспитно-образовна дејност на основното училиште и на работата на стручните работници, Скопје,	Педагошки завод и МОН	1996
		Гордон, Томас		Како бити успешан наставник	Мост и Креативни центар	1998
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по математика 2			
2.	Код	4FO107726			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Деспина Сивевска, редовен професор			

9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС положен испит: Методика на наставата по математика 1
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да ги утврдат претходните математички знаења во врска со содржините предвидени со програмата по математика за одделенска настава (множествата; броеви/ математички операции, дробки, геометрија, мерење, работа со податоци, решавање проблеми) и да го разберат значењето на почитување на дидактичките принципи во наставата по математика. Студентите да се оспособат за соодветен избор на дидактичко-методички приоди во реализацијата на наставата согласно возраста на учениците. Да развијат способноста за анализирање, синтетизирање и вреднување на наставната работа преку набљудување на менторски наставни часови, да се поттикне креативност и самостојност при планирањето и реализирањето на часови по математика. Кај студентите да се развие љубов кон математиката и желба за доживотно учење и усовршување во полето на методиката во почетната настава по математика.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Методски пристапи за обработување на содржините предвидени со програмата по математика за одделенска настава по подрачја: • Множества; • Броеви/ Математички операции- Броеви и систем на броеви; Мисловни стратегии; Собирање и одземање; Множење и делење • Дробки- Методички приоди за усвојување на дробки - претставување на дробки помали од 1, именување и пишување, споредување на дробки со еднакви именители/броители, одредување на дел од цело претставен со дробка и обратно, собирање и одземање на дробки со еднакви именители. • Геометрија- Методички приоди за Воведување на геометриските поими; Формирање на претстави за простор; Форми и геометриско размислување; Положба и движење; Методика на изучување на геометриските поими: права, полуправа, отсечка, агол, многуаголник, периметар на многуаголник, правоаголник, квадрат, триаголник, кружница и круг, рамнина, заемни положби на точка, права и рамнина, специјални положби на прави и рамнини, геометриски тела; Поим за плоштина; Плоштина на правоаголник, квадрат, квадар и коцка; • Мерење (пари, должина, маса и зафатнина, време), работа со податоци (организација, категоризација и прикажување на податоците) • Решавање проблеми – користење на техники и вештини во решавањето на математички проблеми,

		<p>користење на разбирање и стратегии во решавање на проблеми</p> <ul style="list-style-type: none"> *Методичката пракса која е составен дел од овој наставен предмет ќе се изведува во основно училиште, во различни возрастни групи под водство на одговорен наставник- ментор 				
13	Заемна поврзаност на предметите	Психологија, Дидактика 1 и 2, Практична настава 3; Методика на наставата по математика 1; Практична настава- интердисциплинарен проект				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Практична работа; консултации со наставници во ОУ; Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
15	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа (3+2+2)				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30		
		16.3	Пракса: часови	60		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	25		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	40		
		17.3.	Домашно учење - задачи	60		
18	Услови за потпис: Услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			30	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Дејић, М., Егерић, М.	Методика наставе математике	Јагодина:Учителски факултет	2009
	2.	Markovac, J.	Metodika početne nastave matematike	Školska knjiga, Zagreb	2001	

	3.	Ачовски, Д.	Методика на наставата по математика I-IV одделение	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје	1998
	4				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Биро за развој на образованието	Концепција за деветогодишно основно воспитание и образование		
	2.	Биро за развој на образованието	Учебници по математика за одделенска настава		
	3.	Биро за развој на образованието	Наставни планови и програми за деветгодишно образование и воспитание		
	4	Dubravka Mijusa	Metodika nastave matematike	Beograd	2006

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата од природонаучно и општествено подрачје 2
2.	Код	4FO107826
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус
6.	Академска година / семестар	2026/27, семестар VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8 ЕКТС
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно Правилникот за студирање, положен испит Методика на наставата од природонаучно и општествено подрачје 1, реализирани наставни часови во ОУ
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето: *методичката пракса од овој наставен предмет ќе се изведува во вежбалните-основните училишта, во конкретни одделенија под водство на предметниот наставник, татор, ментор наставник од ОУ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Запознавање со специфичностите на изведба на наставниот процес од природонаучното и општественото подрачје; ➤ Оспособување на студентите за конкретизација на дидактичко методичките барања неопходни за реализација на наставата од ова подрачје

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ Оспособување на студентите за практична изведба на настава од наставните предмети во првиот и дел од вториот циклус на основното образование-општество и природни науки ➤ Оспособување за креирање на контекст на учење насочен кон ученикот уважувајќи ги неговите индивидуални карактеристики ➤ Унапредување, развој и примена на научните достигнуања во оваа област ➤ Самостојна теориска анализа и критичка оценка на релевантната методичка литература и литература од научни истражувања од оваа област
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Иновативни модели на наставна работа во природонаучното и општественото подрачје ➤ Додатната, дополнителната настава и воннаставните активности во природонаучното и општественото подрачје ➤ Настава во комбинирана паралелка ➤ Наставни објекти за изведба на наставата од природонаучното и општественото подрачје ➤ Екскурзија, излет, прошетка - в.о. значење ➤ Национални паркови ➤ Снаоѓање во времето, календар на природата ➤ Картографска писменост ➤ Еколошкото здравственото и граѓанското воспитание и образование низ наставата од природонаучното и општественото подрачје ➤ Улогата на наставникот во реализацијата на содржини од природонаучното и општественото подрачје ➤ Вреднување на постигањата на учениците во наставата од природонаучното и општественото подрачје
13.	Заемна поврзаност на предметите		Психологија, Дидактика, Методика на настава од природонаучно и општествено подрачје 1
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на усно излагање, презентации, примена на интерактивни техники и методи на учење; користење на ИТ во реализација на активностите (предавања, вежби), примена на разновидни социјални облици на работа
15.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава 15x2
			30 часа

		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
		16.3.	Пракса: часови	45 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа		
		17.3.	Домашно учење-задачи	30 часа		
18.	Услови за потпис	Минимум 70% од превидениот фонд на часови, изработена и предадена проектна задача, реализирани наставни часови				
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40+20 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна) бодови		10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Fošnarič, Samo, Dolenc, Kosta	Didaktika naravoslovja in tehnike na razredni stopnji	Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba	2025
		2.	Kostovic-Vranjes, V.	Metodika nastave predmeta prirodoslovnog podrucja	Skolska knjiga, Zagreb	2015
		3.	Цацков, К, Јованова-Митковска, С	Методика на наставата по природа и наставата по општество	УГД, Штип	2013
	4.	Министерство за образование и наука	Наставни програми по природни науки (I-IV) и општество (I до V и наставни програми историја и општество III-V одделение), Упатства за наставници	БРО, Скопје	2022- 2023	
	4.					

	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	De Zan, I.	Metodika nastave prirode I drustva	Skolska knjiga, Zagreb	2005

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Инклузивно образование			
2.	Код	4FO102326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Соња Петровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Стекнување на основни знаења и разбирање за/на поимниот апарат на инклузивното образование. Разбирање на значењето на инклузивното образование за личниот развој и за градење на инклузивно општество.</p> <p>Формирање на позитивни ставови кон различност и кон инклузивниот модел на образование.</p> <p>Стекнување на основни знаења за карактеристиките на децата со посебни образовни потреби.</p> <p>Развивање на способности за нивно препознавање.</p> <p>Стекнување на основни знаења за креирање на универзален педагошкиот пристап за децата со ПОП.</p> <p>Стекнување на знаења за системската поставеност на инклузивниот модел на образование во Македонија и за карактеристиките на инклузивните училишта и предучилишни установи.</p> <p>Стекнување на основни знаења, разбирање и развивање на вештини за изработка на ИОП за децата со ПОП.</p>			

		<p>Сензибилизација за нужноста од работа во тимови, а заради остварување на целите на инклузивното образование.</p> <p>Развивање на компетенции за доживотно учење во контекст на инклузивното образование.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p><i>1. Поимно определување и фундаментални концепти на инклузивното образование</i> (студентите го знаат и разбираат: значењето на поимите: инклузија, инклузија во образованието, општествена инклузија; значењето на трите клучни концепти на кои е втемелено образованието на децата со ПОП – социјалниот, медицинскиот и концептот на човекови права, - студентите ги анализираат/откриваат и поставуваат во контекст аргументите кои инклузијата во образованието ја детерминираат како процес, програма, стратегија и философија за развој на кохезивно општество.)</p> <p><i>2. Развој на идејата за инклузивно образование -од исклученост до инклузија</i> (студентите ги познаваат и разбираат: причинско-последичните односи поврзани со инклузивниот модел на образование; го знаат и разбираат значењето на поимите – исклученост, сегрегација, интеграција, инклузија во образовен контекст; формите на образование на деца со ПОП и нивните предности и недостатоци; студентите ги знаат и разбираат принципите на инклузивното образование како и придонесот на клучните политички и стручни документи (декларации, конвенции, концепции) за развој на ИО.</p> <p><i>3. Теориски основи на инклузивното образование</i> (студентите ги познаваат и разбираат клучните теориски основи на ИО - теорија на социјалниот конструктивизам, теорија на еколошкиот систем на Бронфенбрер)</p> <p><i>4/5/6. Деца со посебни образовни потреби,</i> (Студентите го разбираат процесот на вклучување на децата и младите со посебни потреби во редовните паралелки/воспитно образовни групи преку препознавање, признавање / обзnanување, прифаќање и почитување на нивната различност; ги знаат нивните карактеристики и ги познаваат основите на педагошката работа со нив (деца со оштетен вид, деца со оштетен слух, деца со пречки во говорот, деца со пречки во телесниот развој, деца со пречки во менталниот развој, деца со аутизам, деца со комбинирана попреченост, деца со потешкотии во учењето, деца со општи потешкотии во учењето, деца со специфични потешкотии во учењето, деца со потешкотии во учењето предизвикани од социјална, економска и културна депривација, надарени деца)</p> <p><i>7/8. Инклузивни училишта и детски градинки</i> (студентите ги разбираат училиштата и детските</p>

		<p>градинки како образовни институции кои се прилагодуваат на специфичните физички, интелектуални, емоционални, социјални, лингвистички или други карактеристики на децата; ги знаат и го разбираат организирањето и функционирањето на институционалните структури за поддршка на децата со посебни образовни потреби (тимови за инклузија; временската рамка за реализација на посебни видови на воспитно-образовни активности во училиштето и детските градинки и процедури за воспоставување на односи со надворешната средина - здравствени институции, ресурсни центри и други стручњаци за деца со посебни образовни потреби); ги познаваат улогите на сите вклучени во ИО, влијанието на нивните ставови кон инклузијата; го разбираат значењето на материјално-техничките ресурси за ИО, како и планирањето на сите воспитно-образовни активности, самовреднувањето и развојот на ИУ и ИДГ (Индекс за инклузија, Тимови за инклузија, Индивидуален образовен план)</p> <p>9. <i>Наставникот, воспитувачот и стручните соработници во инклузивното образование</i> (студентите се сензитивизирани за новите улоги на воспитно-образовниот кадар, ги познаваат и разбираат и имаат развиено вештини за работа во инклузивна средина)</p> <p>10/11. <i>Придобивки и бариери од/за инклузивното образование</i> (студентите ги познаваат, ги разбираат придобивките и препреките и можат да предложат начини за ефективно искористување на расположивите ресурси и начини за надминување на препреките)</p> <p>12. <i>Партнерство меѓу семејството и воспитно-образовните институции</i> (студентите ги знаат и разбираат формите на соработка меѓу семејството и ИУ/ИДГ, сензитивизирани се за неопходноста од соработка, способни се да ги детектираат семејните сили кои можат да ја помогнат инклузијата и можат да предлагаат начини за воспоставување на партнерства).</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	Училишна и предучилишна организација; Семејна педагогија, Училишна педагогија, Психологија, Методика на работа со деца со посебни потреби, Педагошко советување и ориентација, Планирање и програмирање на педагошката дејност во училиштето
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивно предавање, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со текст, метод на пишување. Работа во групи, тимска и индивидуална работа, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е – учење

15	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС*30 часа = 180 часа (2+2+1)			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30		
		16.3	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18	Услови за потпис/ според правилник / 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од два колоквиуми, семинарската работа, редовноста и активност на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			До 40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			До 10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			До 30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Соња Петровска Јадранка Рунчева	Основи на инклузивно образование – скрипта	Универзитет „Гоце Делчев” – Штип https://e-lib.ugd.edu.mk	2019
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Марија Ристевска	Инклузивна педагогија	Педагошки факултет, Битола	2018
		2.	Група автори	Концепција за ИО	БРО	2020
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Докимологија			
2.	Код	4FO104726			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслови за полагање на предметот се минимум 42 бодови од сите предвидени предиспитни активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • способност за научно следење и проучување на воспитно-образовниот процес од аспект на видови, модели, техники и средства на вреднување на ефектите и постигањата на учениците и децата • способност за примена на разни облици и методи на проверување • знаење и способност за примена на критериуми и стандарди за оценување • способност за изработка на инструменти за следење и оценување • способност за самооценување 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Докимологијата како наука (настанок, развој и поимска определба), основни докимолошки поими. Нови парадигми во оценувањето како сегмент на квалитетното образование. Постапки за вреднување на ефектите во наставата. <p>Очекувани резултати: способност за научно следење и проучување на воспитно-образовниот процес од аспект на видови, модели, техники и средства на вреднување на ефектите и постигањата на учениците и децата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оценувањето во воспитно-образовниот процес. Развојот на функциите и формите на оценување. Проблеми на субјективно оценување. Принципи на оценување. Методи на проверување и оценување. Видови проверувања. Целите и задачите како основа на утврдување на нивото на успешност. Видови оценување (формативно, сумативно, нумеричко, описно). 			

		Очекувани резултати: способност за примена на разни облици и методи на проверување, способност за изработка на инструменти за следење, проверување и оценување, <ul style="list-style-type: none"> Критериуми и стандарди за оценување. Очекувани резултати: знаење и способност за примена на критериуми и стандарди за оценување, способност за самооценување				
13	Заемна поврзаност на предметите					
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавања, вежби, семинари, проблемско учење, дебати, дискусии, есеи, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска) метод на работа со текст; метод на пишување; метод на илустративни работи, метод на демонстрација, метод на симулација.			
15	Вкупен расположив фонд на време		4ЕКТС x 30 часа=120 часови			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	(15 недели x 2 часа = 30 часа)		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	(15 недели x 1 час = 15 часа)		
		16.3	Пракса: часови	15		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15		
18	Услови за потпис		Положени двата колоквиуми, минимум 42 бодови од сите предвидени активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
19.	Начин на оценување					
	1 9. 1.	Тестови: бодови			40 + 20 од присуство (16.1. и 16.2.	
	1 9. 2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
1 9. 3.	Завршен испит: бодови			30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Придружна евалвација и самоевалвација			
22.	Литература					
	2	Задолжителна литература				
	2 . 1 . 1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Годин а
1 . 1	1.	К.Попоски	Училишна докимологија	Скопје: Китано	2005	

2 2 . 2 .	2.	G.Gojkov	Dokimologija	VŠSSOV “Mihailo Palov” - Vršac	2009
	3.	БРО	Критериуми за оценување на постигањата на учениците	https://bro.gov.mk/wp-content/uploads/2019/11/Kriteriumi_za_ocenuvanje.pdf	
		БРО	Водич за самоевалуација на училиштето	https://bro.gov.mk/wp-content/uploads/2024/09/Водич-за-самоевалуација-на-училиштето-МК-2.pdf	
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	P.L.Rieman/J. Okrasinski	Creating your teaching portfolio	Mc Graw- Hill	2007
	2.	К.Попоски	Успешен наставник-самооценување и оценување	Просветен работник	1998
	3.	МТСП	Правилник за начинот на спроведување на годишното интервју и оценувањето како и формата и содржината на извештајот за годишното интервју и на образецот за оценување на давателите на јавни услуги во јавните установи за деца	https://bro.gov.mk/wp-content/uploads/2024/pravilnicidetska/polugodisno/2016.pdf	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Етика во образованието
2.	Код	4FO105726
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус

6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Трајче Стојанов			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студентите стекнуваат основни знаења од етичките учења и концепти низ историјата на етиката; - Се сензибилизираат за етичките проблеми на современото живеење; - Познавање и уважување на развојот на моралот кај личноста – од хетерономен кон автономен; - Градење на етички лик како иден наставник/воспитувач; - Познавање и примена на основните етички образовни стандарди, норми и кодекси; - Чувствителност/отвореност за луѓе и социјални околности, различности во култура, пол, етнос, вера, нација...; - Компетенции за интеркултурна интеграција, подготвеност за работа во мултикултурни средини; - Самостојност, (само)критичност, (само)проценување, (само)евалвација и залагање за квалитет; - Способност за комуникација, соработка/тимска работа; - Иницијативност/амбициозност, вреднување на постојаното лично унапредување и стручното оспособување, како дел од современата работна етика; - Градење на соодветен етички однос кон природата и био-диверзитетот - Интериоризација на етички вредности и умешност за нивна примена/пренесување на нивните воспитаници. 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Систематски дел:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. определба на етиката; 2. етика и морал; 3. основни етички категории; 4. гранки на етиката: теориска и практична етика; 5. деонтолошка и консеквенционалистичка етика; <p>Историски дел:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. неколку најзначајни етички учења низ историјата: Сократ, Платон, Аристотел, П. Абелар, Кант. 			

		<p>Практична етика:</p> <p>7. професионална етика: спецификите на професијата; посебни вредности и норми во посебните професии;</p> <p>8. работна етика: трудот како вредност, работни должности;</p> <p>9. политичка етика: заедница, полис, демос.</p> <p>10. социјална етика: политичка заедница, човекови права, партиципативност и активен граѓанин, заеднички и семејни вредности, мултикултурализам и интеркултурализам, мултикултурно и интегрирано општество, интеркултурализмот како социјална вредност на денешницата, интеркултурна интеграција како една од клучните цели во нашиот образовен систем;</p> <p>11. биоетика: еколошка етика и етика на здравјето; Педагошка етика/Етика во образованието;</p> <p>12. норми во педагошката етика, етика во педагошките истражувања; моралниот лик на наставникот, етички кодекс во образованието, етичката релација: наставник-ученик; создавање на мултикултурни компетенции и мултикултурен наставник преку градење на интегрирано образование како една од најважните социјални етички доблести во Македонија.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	<p>Методи на учење:</p> <p>Предавања Презентации</p> <p>Семинари на теми од вон-наставни, актуелни содржини</p> <p>Анализа на текст/филм/театар/книжевни творби и сл.</p> <p>Дебата и дискусија</p> <p>Анализа на етички проблем/проблемско учење</p> <p>Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)</p>		
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3	Пракса: часови	/
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		40 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		30 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20.			до 50 бода	5 (пет) (F)

	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	<p>Придружна евалуација на студентите и самоевалуација</p> <p>Познавање на содржината на предметот (преку двата писмени колоквиуми). Увид во оралните, реторички вештини, ниво на усвоен категоријален апарат и увид во комуникациските и способностите за аргументација, како и способност за елаборација на проблем и анализа (преку усниот дел од испитот</p> <p>– приказ на прочитано дело, преку дебатите и дискусиите, самостојните презентации и сл.) Увид во нивото на писмено изразување и литературни вештини (преку семинарските, есеите и домашните задачи).</p> <p>Активност и ниво на интерес (преку присуство, истражување на интернет извори, прибирање на библиографија и сл.). Способност за поставување на проблем, негова елаборација и аргументација (низ есеите, компарација на етичките учења и анализите на текст/филм/театар/книжевни дела и сл.)</p>				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ф., Мухиќ, З., Жоглев	Мислење во акција (универзитетски учебник)	Универзитет	Мислење во акција (универзитетски учебник)
		2.	К., Темков	Етика	Епоха, Скопје	2000
		3.	Maxwell, Bruce	Professional Ethics Education: Studies in Compassionate	Springer publications	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Алистер Мекинтаер	Кратка историја на етиката	Аз-Буки, Скопје	2002
		2.	Имануел Кант	Критика на практичниот ум	Епоха, Скопје	1998
		3.	Џ. С. Мил	Утилитаризам	Дигитпрес, Скопје	2015

1.	Наслов на наставниот предмет	Мултикултурно и интеркултурно образование			
2.	Код	4FO104026			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик / Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се развие интеркултурна компетентност кај студентите и разбирање на културната разновидност како вредност; • Да се стекнат знаења за поимите култура, мултикултурализам, интеркултурализам, етничка структура и културни идентитети; • Да се разбере функцијата и значењето на интеркултурното образование во современите демократски општества; • Да се осознаат механизмите на појава и надминување на етнички предрасуди, стереотипи и културни конфликти; • Да се развие емпатија, толеранција, почитување и активно граѓанство; • Да се применат интеркултурни методи и активности во воспитно-образовниот процес. <p>Резултати од учењето: По завршувањето на предметот, студентот:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ги препознава и објаснува основните поими поврзани со интеркултурализмот и мултикултурализмот; • Разликува културни модели и ги анализира општествените контексти на разликоста; • Препознава и анализира етнички и културни конфликти во училишна средина; • Применува стратегии за интеркултурен дијалог, толеранција и медијација; • Придонесува кон создавање позитивна и инклузивна училишна клима. 			

12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>☐ Вовед во интеркултурното образование – предмет, цели и принципи. <i>Резултати:</i> Студентот ја разбира суштината и значењето на интеркултурното образование како концепт и практика.</p> <p>☐ Култура, идентитет и различност – теоретски пристапи. <i>Резултати:</i> Студентот ги идентификува основните културолошки категории и разбира како се формира и изразува културниот идентитет.</p> <p>☐ Етничка структура на Република Северна Македонија – историски и современи аспекти. <i>Резултати:</i> Студентот ја анализира етничката и културната разновидност и ги разбира нејзините образовни импликации.</p> <p>☐ Културни разлики, предрасуди и стереотипи. <i>Резултати:</i> Студентот препознава и анализира форми на дискриминација и развива стратегии за превенција и медијација.</p> <p>☐ Толеранција и културен дијалог во мултикултурни општества. <i>Резултати:</i> Студентот демонстрира емпатија и применува интеркултурен дијалог во различни ситуации.</p> <p>☐ Интеркултурна комуникација и компетентност. <i>Резултати:</i> Студентот развива комуникациски и интерперсонални вештини за работа во мултикултурна средина.</p> <p>☐ Интеркултурализам и образовни политики (национални и европски). <i>Резултати:</i> Студентот ги анализира релевантните документи (UNESCO, EU, OECD) и нивната примена во националниот контекст.</p> <p>☐ Школата како интеркултурна заедница. <i>Резултати:</i> Студентот предлага активности за поттикнување интеркултурна соработка и инклузивност во училиштето.</p> <p>☐ Наставникот и интеркултурната педагогија. <i>Резултати:</i> Студентот ја разбира улогата на наставникот како медијатор и промотор на културна чувствителност.</p> <p>☐ Современи предизвици и добри практики на интеркултурно образование.</p>
-----	---	--

		<i>Резултати:</i> Студентот ги анализира успешните интеркултурни практики во Европа и светот и ги адаптира во локален контекст.			
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со Педагогија, Социологија на образование, Филозофија на образованието, Психологија, Методика на воспитно-образовната работа.			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, дискусии, работа во групи, анализа на студии на случај, проектни задачи, електронско учење, кооперативно и проектно учење.			
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа	
		16.3	Пракса: часови	5 часа	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа	
18	Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.				
19.	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	40 +20		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10		
	19.3.	Завршен испит: бодови	30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
1.	В., Петровски С., Мирасчиева	<i>Мултикултурализам и интеркултурна комуникација</i>	Факултет за образовни науки, Штип	2013	

	2.	Koceva, Daniela and Mirascieva, Snezana, grupa avtori	<i>Мултикултурно образование Концепти и методи.</i>	In: Мултикултурно образование Концепции методи. Центар за Балканска Соработка ЛОЈА. ISBN 978-608-66247-0-5	2018
	3.	Cinzia Pica-Smith, Carmen N. Veloria, Rina Manuela Contini	Intercultural Education: Critical Perspectives, Pedagogical Challenges and Promising Practices	Nova Publishers	2020
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Judith Martin & Thomas Nakayama	Intercultural Communication in Contexts	McGraw Hill / Higher Ed	2025
	2.	Fred Dervin	<i>New Perspectives on Teaching Interculturality</i>	Routledge	2025
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Интердисциплинарен проект – Практична настава			
2.	Код	4FO107926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	4	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање на прв циклус на студии - УГД			

11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • Да се оспособат за аплицирање на теоретските сознанија од општообразовните, теориско методолошките, научно - стручните и стручно - апликативните предмети во училишната практика. Искуствено да го доживеат училишниот живот и да се оспособат за самостојно извршување на наставничката професија. Да стекнат самодоверба да подготвуваат лекции и поучуваат независно и без директна поддршка,. • Да имаат развиено способности и вештини за планирање, организирање и реализирање на настава; Успешно да ја менаџираат паралелката во целина како и учениците индивидуално, во парови или работа во група • Критички да ги анализираат сопствените наставни часови и да извлекуваат заклучоци кои ќе им бидат корисни за наставните часовите при понатамошната работа • Да имаат развиено способности и вештини за планирање, организирање и реализирање на воннаставната дејност во училиштето; • Да го разбираат функционирањето на училиштето како мултифункционална организација; • Да ги препознаваат училишните проблеми во сите сфери и подготвени се да нудат решенија за нивно надминување; • Да го доживуваат училиштето како место за учење и работа.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање, организирање и реализирање на настава согласно Државниот наставен план и програма за деветгодишно основно образование/средно образование под надзор на училиштен ментор; Планирање, организирање и реализирање на активности од подрачјето на воннаставната дејност на основното училиште под надзор на училиштен ментор.
13	Заемна поврзаност на предметите	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	<p>Практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса.</p> <p>Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за реализирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник бр. 28/13).

15	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	/		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	/		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	/		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување Описно					
	19.1.	Тестови: бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				
	19.3.	Завршен испит: бодови				
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошка евиденција и документација на менторските училишта		
2.		Учебни, прирачници, упатства, работни материјали, државни наставни планови и програми, правилници за регулирање на педагошката работа во училиштето		Согласно последните измени во наставните планови и програми (I-V)		

		3.		Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10		2010
--	--	----	--	--	--	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Култура на изразување			
2.	Код	4FO103826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Виолета Николовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта на наставата по овој предмет е студентите да се стекнат со свеста за јазична култура, како непоходен услов кон градењето на општа култура во заедницата. Идните учесници во образовниот систем, и самите, во текот на наставата, но и преку личниот пример, се активни чинители во процесот на градење и негување на јазичната култура, која од своја страна е битен фактор во градењето на статусот на стандардниот јазик. Резултати од учењето: стекнување на поим за стандарден јазик и компетенција на употреба на стандардниот јазик.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	1. Комуникација и видови на комуникацијата Вербална – невербална комуникација. Намерна – ненамерна комуникација. Еднонасочна – двонасочна комуникација. Функции на јазикот. Резултати: Стекнување на знаења за поимот комуникација и различните видови на комуникација. Учесници во			

		<p>комуникацискиот чин и функции на јазикот.</p> <p>2. Култура. Култура во комуникацијата. Комуникација со непознати. Формална – неформална комуникација. Култура во јавната комуникација. Резултати: Стекнување на поим за култура во комуникацијата, култура при различните облици на комуникација (формална, неформална, јавна), форми за обраќање, особено во формална комуникација и комуникација со непознати лица.</p> <p>3. Стил / Функционални стилови на стандардниот јазик Поим за стил. Стил во јазичното изразување. Функционални стилови на стандардниот јазик и нивни карактеристики. Компетенција на употреба на стандардниот јазик. Резултати: Стекнување на компетенција на употреба на стандардниот јазик во различни ситуации</p> <p>4. Стандарден јазик Поим за стандарден јазик. Фази во развојот на стандардниот јазик. Сфера и област на употреба на стандардниот јазик. Употреба на кирилицата како официјално писмо во Р. С. Македонија. Улогата на медиумите во јазичното воспитание и образование. Литературните јазици во современ контекст. Практични и теориски проблеми во употребата на нормата на стандардниот јазик. Фазите култивација, елаборација и експанзија на нормата на стандардниот јазик. Односот кон интернационализмите и заемките во употребата на јазикот во современ контекст.</p> <p>5. Практични совети. Од бележникот на лекторот. Резултати: Утврдување на нормата преку информации од Правописот на македонскиот литературен јазик, вежби во синтакса и стил (јазично изразување), лексички вежби.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со предметите Македонски јазик со култура на изразувањето (прв семестар) и Македонски јазик 2 (втор семестар).
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавање, интерактивно предавање, кооперативно учење (работа во групи на вежби), индивидуална работа, дискусија.
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа

16.	Форми на наставните активности		16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30	
			16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15	
			16.3.	Пракса: часови	/	
17.	Други форми на активности		17.1.	Проектни задачи: часови	30	
			17.2.	Самостојни задачи: часови	30	
			17.3.	Домашно учење - задачи	15	
18.	Услови за потпис: Редовност на предавања и вежби; за вежби – освоени минимум 7 поени					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20+20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација од студенти и самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Виолета Николовска	<i>Култура на изразувањето</i>	Виолета Николовска, поддржано од Министерство за култура на РМ	2012
		2.	Виолета Николовска	<i>Вовед во науката за јазикот</i>	Индиго – Хаб, Скопје	2024
		3.	Виолета Николовска	<i>Македонски јазик со култура на изразувањето</i>	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2012
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Живко Цветковски (претседател на редакција)	<i>Правопис на македонскиот јазик</i>	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје	2015
2.		Благоја Корубин	<i>Јазикот наш денешен (книга трета)</i>	НИО „Студентски збор“ - Скопје	1980	
3.						

--	--	--	--	--	--	--

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик 1			
2.	Код	4FF101926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	доц. д-р Марија Гркова-Беадер			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Се воведуваат и во основните начини на зборообразувањето. Владеење со македонскиот јазик во усна и во писмена форма. Познавање од областа на фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик. Способност за практична примена на знаењата од областа на правописот и правоорот.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: Фонетика и фонологија: Глас и фонема; Поделба на гласовите: Самогласки, самогласно р и согласки; Гласовни промени: Самогласки во непосреден допир; Испуштање на самогласките (е, о, а); Редување на самогласки во коренот на зборот; Едначење по звучност; Звучни согласки на крајот на зборот; Удвоени согласки; Испуштање на согласки; Редување на согласки. Акцент: Општи карактеристики на акцентот во македонскиот јазик; Отстапување од третосложното акцентирање; акцентот кај сложените зборови; Акцентот кај зборовите од туѓо потекло; Акцентски целисти: Акцентски целисти со два полнозначни збора; Проклитички акцентски целисти; Енклитички акцентски			

		целости; Комбинирани акцентски целости. Правопис и правоговор: Правопис на согласките (ј, л, љ, ќ, ѓ, ц, s, в, ф, х); Слеано и разделено пишување на зборовите; Делење на зборот на крајот на редот; Употреба на голема буква; Скратеници; Скратување на зборовите; Транскрипција на туѓи имиња од српски, бугарски, албански, новогрчки, англиски, германски, италијански, руски, француски и шпански јазик; Предавање на македонското писмо на латиница; Интерпунктиски знаци: точка, запирка, точка и запирка, прашалник, извиник, две точки, три точки, загради, црта, наводници, полунаводници; Правописни знаци: точка, две точки, три точки, црта, цртичка, загради, апостроф, свездичка, надреден знак.			
13.	Заемна поврзаност на предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа	
		16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа	
18.	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
19.	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	40+30 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови	20 бодови		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

22.2.	1.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2013
	2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
	3.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Живко Цветковски Снежана Веновска-Антевска Симона Груевска-Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Мисирков“ – Скопје Култура АД – Скопје	2017
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.1			
2.	Код	4FF101226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година 2026/2027	прва	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			

8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	виш лектор м-р Драган Донеv
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и англиски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и најфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со поврмени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел;</p> <p>да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Грамматика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навик со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a</p>

		<p>ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that</p> <p>Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрави и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина.</p> <p>Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;</p> <p>Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен.</p> <p>Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат иден план; конструира реченици со кои се изразува неопходност, правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).</p>		
13.	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа

18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40+30 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
19.3.	Завршен испит: бодови			20 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Team Elementary A2 - Coursebook	Express Publishing	2006
		2.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Team Elementary A2 - Workbook	Express Publishing	2006
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А 1.1
2.	Код	4FF101326
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската	Факултет за образовни науки

	програма (единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Виш лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и германски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p>			

		<p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>
12	<p>Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје</p>	<p>Граматика: глаголи и конјугација на глаголи (haben, sein, kommen, sprechen, fahren, schlafen, sehen...) прашални зборови (wer4FO103826wo4FO103826woher, wie,) лични заменки (акузатив и датив), присвојни заменки (номинатив и акузатив), определен/неопределен член, делливи глаголи (trennbare verben), прилози за време (акузатив и датив), прашални реченици, модални глаголи (mögen,4FO103826nnen4FO103826wollen4FO103826d4FO103826rfen4FO103826sollen, m4FO103826ssen4FO103826könnten4FO103826würden4FO103826infinitiv 4FO103826viel, gern, gut), глаголи со датив, сврзници за независни реченици (und, oder, aber, denn), редни броеви.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училиница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; мерки за тежина, мебел, апарати во домаќинството, временска прогноза, делови од човечкото тело, дијагнози и препораки, знаменитости на град, превозни средства, мода и облека, позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; дијалози на пазар, во ресторан; опишување на стан или конкретна просторија, опишување на некоја професија, на посетен град, држава; закажување, презакажување или откажување на термин; порака на телефонска секретарка, дијалози во трговски центар, опис на слика од моден магазин, споделување мислења околу специјалитети, честитки и фрази за честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p>

		Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.			
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Германски јазик А 1.2			
14	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа	
		16.3.	Пракса: часови		
17	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа	
18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби			
19	Начин на оценување				
	19.1	Тестови: бодови	20+20+20		
	19.2	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови		
	19.3	Завршен испит: бодови	30 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Marion Kerner, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski..	Schritte International 1 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag
2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018	

	3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006
22. 2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
	2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprecht Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
	3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А 1.1			
2.	Код	4FF101426			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Доц. д-р Надица Негриевска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и италијански			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере			

		<p>некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	4FO103826		
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Италијански јазик А 1.2		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа часови
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа

18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови	20+20+20			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови			
19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови				
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T. & Magnelli,S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin,T. & Magnelli,S.	o italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003
		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво A1.1
2.	Код	4FF101526
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно	Факултет за образовни науки

	институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година 2026/2027	прва	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Виш лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и шпански јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја	<p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно</p>			

	и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>време од глаголите <i>ser/estar</i>; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози за време и за место; предлози.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училиница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен метод, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	0 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности		
19	Начин на оценување			

	19.1.	Тестови: бодови			40 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	”Colibri”, Софија	1998

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.1
2.	Код	4FF101626
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и француски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите être/avoir; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози; предлози.			

		<p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училиница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
13.	Заемна поврзаност на предметите	Постои последователност помеѓу предметите Француски јазик ниво А1.1 и Француски јазик ниво А1.2		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
19	Начин на оценување			

	19.1.	Тестови: бодови	40+30 бодови			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови			
	19.3.	Завршен испит: бодови	20 бодови			
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
		2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
		3.				
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јакимовска Светлана	Француски јазик 1 (Скрипта)	УГД	2014
		2.	Јакимовска Светлана	Француски јазик 1 (практикум)	УГД	2017
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А 1.1			
2.	Код	4FF101726			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници)	Проф. д-р Игор Станојоски			

	назначен одговорен наставник)	
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и руски
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации исказани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; член; сегашно време; прилози; предлози; инфинитивни конструкции со зборовите „можно“ и „необходно“, показни заменки.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишната средина, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p>

		<p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Руски јазик А 1.2		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	20+20+20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови	

	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови			
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник руского языка для начинающих	Corvina, Москва	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	С. А. Хавронина А. И. Широченская	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
		2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Стилско изразување со јазични средства			
2.	Код	4FO103926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Виолета Николовска			

9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се стекнат со пимот стил, да ја запознаат стилистиката како научна дисциплина, да се стекнат со познавања од јазичните области лексикологија, семантика, фразеологија, да го извежбаат сопствениот стил на изразување. Креативно пишување. Резултати од учењето: изграден академски и поетски стил на јазично изразување.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лексикологија. Семантика. Дефиниции на зборот. Збороформа. Семантика – почетоци, предмет. Структурална семантика. Семантички полиња. Контекстуалисти. Компоненцијална анализа на значењето. Семантичка парадигма. Однос на каузација. Генеративна семантика. Полска семантичка синтакса. Лексичка семантика. Семантички атоми. Лексички функции. Денотативно – конотативно значење. Полисемија. Метафора. Резултати: Стекнување знаења од областа на значењето на зборовите; компонентите на кои може да се расчленува значењето, нивната комуникативна хиерархија; улогата на контекстот во разбирањето на значењето на зборовите; Семантички системи и семантички полиња. 2. Стилистика Античка стилистика. Поетика. Реторика. Средновековна стилистика. Стилистиката од ренесансата до 19 век. Филолошки пристап во стилистиката. Стилски фигури. Фигури на значењето (метафора, епитет, метонимија, синегдоха, компарација, хипербола, литота, иронија, перифраза, персонификација). Фигури на формата. Резултати: Стекнување на теориски знаења од областа на стилистиката. 3. Јазични изразни средства од стилистичка гледна точка. Лексички изразни средства. Зборообразувачки изразни средства. Фразеолошки изразни средства. Фонетско-фонолошки изразни средства. Морфолошки изразни средства. Синтаксички изразни средства. Надворешнојазични изразни средства. Резултати: Стекнување на практични знаења, низ соодветни примери, од јазичните изразни средства на секое јазично ниво. 4. Креативно пишување Резултати: Практична примена на знаењата од областа на стилистиката, вежбање во креативно вербално изразување.

13	Заемна поврзаност на предметите		Предметот е поврзан со предметите Македонски јазик со култура на изразувањето и Македонски јазик 1.			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавање, интерактивно предавање, кооперативна работа (работа во групи на вежби), индивидуална активност (креативно пишување), дискусија.			
15	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15		
		16.3	Пракса: часови			
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15		
18	Услови за потпис: Освоени минимум 7 поени од активност на вежби					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20+20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација од студенти и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Л. Минова-Ѓуркова	<i>Стилистика</i>	Магор, Скопје	2003
		2.	С. Бојковска, Л. Минова-Ѓуркова, Д. Пандев, Ж. Цветковски	<i>Опита граматика на македонскиот јазик</i>	Просветно дело, Скопје	2008
		3.	Виолета Николовска	<i>Македонски јазик 2</i> https://eprints.ugd.edu.mk/33777/	Презентации (материјал за испит)	2024
			Виолета Николовска	<i>Вовед во науката за јазикот</i>	Индиго – Хаб, Скопје	2024
		Дополнителна литература				
		22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Виолета Николовска	<i>Метафоризацијата во полисемијата воопшто и во поезијата.</i>	Годишен зборник на Факултетот за образовни науки, Штип Zbornik- FON-2022- 2023.pdf (ugd.edu.mk)	2023
		2.	Виолета Николовска	<i>Инспирацијата / мотивите во творештвото за деца и млади</i>	ИНАКУ, Зборник 7, Скопје	2022
		3.	Виолета Николовска	<i>Развивање на креативноста преку јазикот во литературното творештво за деца и млади</i> <i>inaku.mk/category/зборник- 9/zbornik-9</i>	ИНАКУ, Скопје	2022
		4.	Виолета Николовска	<i>Современа авторска бајка</i>	ИНАКУ – Скопје, Зборник на трудови од научната конференција (6)	2021

1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик 2				
2.	Код	4FF102926				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II	
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4				

8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	доц. д-р Марија Гркова-Беаџер
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Способност да се владееат темите од граматиката на македонскиот литературен јазик, зборот – зборовните групи и граматичките категории. Способност да се владееат граматичките категории на именските зборови. Познавање на граматичките категории и карактеристики на глаголот (прости и сложени глаголски форми).
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: <i>Морфологија и морфосинтакса</i> : Морфологијата како дел од граматиката; Поим за морфема и зороформа. Видови морфеме; Морфолошки (афиксен) начин на зорообразување; Зоровни групи; Класификација на зоровните групи; <i>Именки</i> : класификација (поделба) на именките; Граматички категории на именките: родот, бројот: видови множина; определеноста/ неопределеноста на именките; вокативна форма; Зорообразување на именките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени именки; Функции на именките во реченицата. <i>Придавките</i> : поделба на придавките; Граматички категории на придавките; Зорообразување на придавките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени придавки; Функции на придавките; <i>Заменките</i> : лични заменки; лично-предметни заменки; показни заменки; Заменките во реченицата; <i>Броевите</i> : граматички категории на броевите; Броеви за одредена и приближна бројност; Функции на броевите; <i>Глаголи</i> : Граматички категории на глаголот: време, начин, лице, вид, преодност, број и род, залог, дијатеза; Класификација на глаголите; Формите на глаголот: прости глаголски форми: сегашно време, минато определено свршено време, минато неопределено свршено време, заповеден начин; Нелични глаголски форми: глаголска л-форма, глаголска придавка, глаголска именска и глаголски прилог; Сложени глаголски форми: минато неопределено несвршено и свршено време, предминато време, идно време, минато-идно време, идно прекажано време, можен начин, има-конструкции, сум-конструкции; Зорообразување на глаголите: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување, образување на сложено глаголи. <i>Прилози</i> : Потекло и образување на прилозите; Значење на прилозите; Функции на прилозите. <i>Предлози</i> . <i>Сврзници и зврзувачки зборови</i> . <i>Партикули</i> . <i>Извици</i> . <i>Модални зборови</i> .
13.	Заемна поврзаност на предметите	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење,

		изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава.	часови	30 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа:	часови	15 часа	
		16.3.	Пракса:	часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи:	часови	30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи:	часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи		15 часа	
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40+30 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			20 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Гркова	Морфологија на современиот македонски јазик	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2020
		2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
	3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 2	Табернакул	2013	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Гркова	Практикум по морфологија на современиот македонски јазик	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2020
		2.				

		3.				
--	--	----	--	--	--	--

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.2			
2.	Код	4FF102226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	виш лектор м-р Драган Донеv			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и најфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како</p>			

		и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ГраMATика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навики со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that</p> <p>Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрави и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина.</p> <p>Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;</p> <p>Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен.</p> <p>Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат иден план; конструира реченици со кои се изразува неопходност,</p>

		правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).				
13	Заемна поврзаност на предметите					
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
15.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности		16.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа часови	
			16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа	
			16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности		17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа	
			17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
			17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа	
18	Услови за потпис		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40+30 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			20 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2 - Coursebook	Express Publishing	2006	

		2.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2 - Workbook	Express Publishing	2006
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А 1.2				
2.	Код	4FF102326				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II	
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4				
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Виш лектор м-р Марица Тасевска				
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и германски				
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Положен Германски јазик ниво А 1.1				
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во				

		<p>прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>
12.	<p>Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје</p>	<p>Граматика: предлози за време (vor, seit, für, bei, nach, in, bis, ab), предлог als, модални глаголи (müssen, dürfen, sollen,), безлично man со модален глагол, Possessivartikel (Nominativ und Akkusativ), предлог mit, предлози за место (Lokale Präpositionen auf die Frage „Wo?“ und „Wohin?“, Höfliche Aufforderung (Konjunktiv II), показни заменки, лични заменки во датив и акузатив, глаголи со датив, сврзник denn.</p> <p>Лексика: знаменитости на град; здравје; мода и облека; позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: именување и дефинирање на занимања; известување за активности во минато време; размена на информации од сегашно и идно време; утврдување дијагнози и препораки; опис на лица (карактер и облека), давање на совети; договарање, презакажување и откажување на термин; дискусии за правила во домаќинството; снаоѓање во хотелска рецепција; давање инструкции за одредена локација; дискутирање на возниот план; снаоѓање во сервис служба; изразување на допаѓање/недоаѓање; именување и оценување на парчиња облека; честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во</p>

		слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.				
		Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Германски јазик ниво А 1.1				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа часови		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови			
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20+20+20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra, Franz Sprech, Monika Bovermann, Monika Reimann	Schritte International 2 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
		2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
		3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
		2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprech Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
		3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А 1.2
2.	Код	4FF102426
3.	Студиска програма	Одделенска настава
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус

6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Доц. Д-р Надица Негриевска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и италијански			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Положен Италијански јазик А 1.1			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и	<p>Граматика: присвојни придавки; минато определено свршено време - <i>passato prossimo</i> (правилни и неправилни глаголи), партицип на минатото време (<i>participio passato</i>);</p>			

	единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>просто идно време и сложено идно време (futuro semplice и futuro composto); presente indicativo (alcuni verbi irregolari, riflessivi, impersonali); Il pronome partitivo NE.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Италија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Италијански јазик А 1.1		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа

17.		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа	
18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	20+20+20		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua
		2.	Marin, T. & Magnelli, S.	o italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua
					Година
				2006	
				2006	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Marin, T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua
		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.
				Година	
			2000		
			2003		
			2005		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво A1.2
2.	Код	4FF102526

3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Виш лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и шпански јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени</p>			

		стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Граматика: прилози за време; показни замнеки; присвојни придавки; сегашно време (неправилни глаголи); предлози en, de, a, con; броеви од 101 до 1000000; повратни глаголи, партицип на минатото време; минато определено свршен време; идно време.</p> <p>Лексика: професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Шпанија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; изразување несигурност/сомневање; поканување, прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалаци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува</p>		
13.	Заемна поврзаност на предметите	Со шпански јазик A1.1		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен метод, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа часови

		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	0 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18.	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности				
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
	22.2.	2.	A. Jarvis, R. Lebreo, F. Mena-Ayllón	“Basic Spanish Grammar”	Houghton Mifflin Company - USA	2000
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	”Colibri”, Софија	1998

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF102626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и француски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна</p>			

		фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Граматика: присвојни придавки; присвојни придавки со именки кои означуваат роднински врски; броеви од 101 до 10000; прилози за место; повратни глаголи со модални глаголи; <i>passé composé</i>;</p> <p>партицип на минатото време; помошни глаголи <i>être</i> или <i>avoir</i>; неправилен партицип; прилози за време со минато определено свршено време.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Франција.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>
13.	Заемна поврзаност на предметите	Постои последователност помеѓу предметите Француски јазик ниво А1.1 и Француски јазик ниво А1.2
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.

15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	30 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40+30 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			20 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јакимовска Светлана	Француски јазик 1 (Скрипта)	УГД	2014
		2.	Јакимовска Светлана	Француски јазик 1 (практикум)	УГД	2017

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А 1.2
2.	Код	4FF102726
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и италијански			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Положен Руски јазик ниво А1.1			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпунктиските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги</p>			

		набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Граматика: присвојни придавки; падежи, глаголи, сегашно време; идно време; предлози, броеви, свршен и несвршен вид кај глаголите.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Русија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Заемна поврзаност со предметот Руски јазик ниво А1.1		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
		17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа

17.	Други форми на активности	17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис	60% редовност на предавањата и вежбите, т.е. минимум 6 поени за предавања и 6 поени за вежби				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови	20+20+20			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10 бодови			
	19.3.	Завршен испит: бодови	30 бодови			
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник руского языка для начинающих	Corvina, Москва	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	С. А. Хавронина А. И. Широченская	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
		2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко воспитување			
2.	Код	4FO108026			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	III

7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Развивање на еколошка свест кај учениците преку запознавање со основните еколошки поими, природни ресурси и влијанието на човекот врз животната средина.</p> <p>Подобрување на критичко размислување и способности за анализа на еколошки проблеми и предизвици.</p> <p>Развивање на одговорно однесување кон природната и животната средина преку практични активности и личен ангажман.</p> <p>Поттикнување на активно учество во заштита на животната средина на локално и глобално ниво.</p> <p>Интегрирање на еколошките вредности во секојдневниот живот, преку образование за одржлив развој.</p> <p>Резултати од учењето:</p> <p>Ги препознава основните елементи на животната средина (вода, воздух, почва, растителен и животински свет).</p> <p>Може да објасни што е загадување и кои се главните извори на загадување во неговата околина.</p> <p>Идентификува примери на одговорно и неодговорно однесување кон животната средина.</p> <p>Применува еколошки навики во секојдневниот живот, како селектирање отпад, заштеда на вода и енергија и користење на еко-производи.</p>

		<p>Зема учество во акции за заштита на околината – како садење дрвја, чистење јавни површини, или изработка на едукативни материјали.</p> <p>Има развиено чувство на лична и општествена одговорност за зачувување на природата.</p> <p>Соработува со со учениците и локалната заедница во реализирање на еколошки проекти и иницијативи.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Екологија- предмет на изучување и основни еколошки поими</p> <p>Животна средина, Биосфера- организираност и функционирање, Еколошки фактори на животната средина, Биотоп, Организам како елементарен систем на живот, Популација, Биоценоза, Структурни елементи во екосистемите, Биотичка компонента во екосистемот, Абиотска компонента во екосистемот, Сукцесија, Кружење на материите во биосферата, Проток на енергијата во биосферата,</p> <p>Што можеме да ги научиме малите деца за околината? Зошто детето треба да учи за околината толку рано? Однос на децата кон природата и неговата важност за детскиот развој и за иднината на планетата Земја, Предности на децата за игра во природата, Преод од биофобија кон биофилија, Важноста на односот на малите деца со природата за детскиот развој и иднината на земјата, Посредно искуство,</p> <p>Запознаеност на децата со природната средина, Што вели истражувањето во врска со образованието во рано детство?</p> <p>Детето и светот околу него,</p> <p>Теоретски основи на формирање на еколошката свест и култура кај децата од предучилишна возраст,</p> <p>Анализа на теориите за улогата на природата при воспитувањето и развивањето на детето во предучилишна и рана училишна возраст, Класичната теорија на Кампанела за развој на детето преку запознавање на околината, Јан Амос Коменски и запознавање на детето со околината, Класичната теорија на Песталоци за развој на детето преку запознавање на околината, Класичната теорија на Фредрих</p>

		фребел за развој на детето преку запознавање на околината, Основни аспекти на создавањето на еколошката култура кај децата од предучилишна и рана училишна возраст, Суштински прашања за еколошкото образование и воспитување, Метод на демонстрација, Моделирање, Моделирање на вештачки екосистеми, Значење на метод на моделирање, Игри.				
13	Заемна поврзаност на предметите		Природни науки, Здравствено воспитување			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на усно излагање (објаснување, опишување, ...), Метод на разговор (различни варијанти), демонстрација, илустрација, Метод на работа со текст, Метод на решавање на проблеми, метод на практични работи. Примената на различните методичка апаратура ќе подразбира апликација на полиморфноста во наставниот процес, како и апликација на активното, интерактивно, кооперативно учење.			
15	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15		
		16.3	Пракса: часови	15		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	20		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	20		
		17.3.	Домашно учење - задачи	10		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Ставрева Веселиновска С.,	Еколошко воспитување - скрипта за интерна употреба	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008	
		2.	Ставрева Веселиновска С.,	Еколошко воспитување (Практикум)	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2007	
		3.					
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Elizabeth Rushton	Education for Environmental Sustainability: An Integrated Approach to Teacher Education	Bloomsbury Publishing	(2025)	
		2.	Emily P. Harris	Introduction to Environmental Sciences and Sustainability (Open Textbook Library)	University Of West Florida Pressbooks Pensacola, Florida	(2023)	
		3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Здравствено воспитување			
2.	Код	4FO108126			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	На студентите им се овозможува да имаат релевантни информации од областа на здравствената заштита. Предметот се темели на глобалниот концепт за здравјето како целина од физичко, ментално и социјално здравје кое зависи			

		од условите на животната средина, но и од уверувањата, ставовите и однесувањето на поединецот како дел од заедницата, односно активно учество на секој поемец во неговото создавање. Затоа за потребите на идните воспитувачи, кои во најголема мера ќе се занимаваат со педгошка работа, вниманието ќе биде посветено на предучилишната хигиена и здравственото воспитание, како би можеле да влијаат на телесното и духовното здравје на децата во детските градинки. Стекнување на знаење за здравјето и здравото однесување од првите училишни денови е пресудно за целиот живот, бидејќи е докажано дека почетокот на скоро сите болести се уште од предучилишната возраст.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Концепт за здравје, За значењето на рана и квалитетна грижа за децата, Хигиенски барања и материјална основа за основање на детски градинки, Фактори што ја определуваат микро климата во детските установи, Суштина на здравственото воспитание и образование во воспитно-образовните установи, Воспитно-образовни задачи што можат да се реализираат низ здравственото воспитување Медицинско-педагошкото образование на студентите - интердисциплинарна природа на здравствената промоција, Карактеристики на здравственото воспитание на студентите од групата - предучилишно воспитување, Холистичко - хуманистички или традиционален приод кон здравјето Физички раст и развој и фактори кои влијаат врз растот и развојот, Периоди во текот на растот и развојот, Болесто од кои најчесто заболуваат училишните и предучилишните деца-Незаразни болести кај училишните и предучилишните деца, Репродуктивното или сексуалното здравје, Превенција од ризично однесување (незаразни болести, болести на зависност – алкохолизам, никотинизам, наркоманија), Хигиена на исхраната.
13	Заемна поврзаност на предметите	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање (објаснување, опишување, ...), Метод на разговор (различни варијанти), демонстрација, илустрација, Метод на работа со текст, Метод на решавање на проблеми, метод на практични работи. Примената на различните методичка апаратура ќе подразбира апликација на полиморфноста во наставниот процес, како и

		апликација на активното , интерактивно, кооперативно учење				
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	10		
		16.3	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	10		
		17.3.	Домашно учење - задачи	10		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			100	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Ставрева Веселиновска С.,	Здравствено воспитување - учебник	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		2.	Ставрева Веселиновска С.,	Здравствено воспитување (Практикум)	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Marotz, L. R.	Health, Safety, and Nutrition for the Young Child.	Cengage Learning	(2014)
		2.	Robertson, C.	<i>Safety, Nutrition and Health in Early Education</i>		(2020).
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Образование и професионален развој на наставникот			
2.	Код	4FO108226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот				
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да стекнат стручни, научни знаења за основните професионални компетенции на наставниците во основните и средните училишта по подрачја односно со клучните и основните професионални компетенции). Професионални компетенции опфаќаат основни знаења, способности и вештини коишто ги поседува наставникот за да може квалитетно да ја извршува наставничката професија, професионални вредности, професионални знаења и разбирања, како и професионални способности и вештини.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Професионален развој и професионална соработка се опфатени две потподрачја: - професионален развој и - професионална соработка. Основните професионални компетенции на наставникот од потподрачјето професионален развој се однесуваат на познавањето на компетенциите за наставници, ефективните модели и можности за професионален развој и напредување во наставничката професија, како да се изработи личен план за професионален развој и да се развие сопствена филозофија за професијата, како и на разбирањето на комплексноста на наставничката професија и одговорноста што таа ја носи, знаењето дека е потребно да се дополнуваат и надградуваат знаењата и да се развиваат вештините со континуирана едукација.			

		Основните професионални компетенции на наставникот од потподрачјето професионална соработка се однесуваат на познавањето на кодексот за однесување и комуникација со колегите и ја разбира важноста од соработката со нив, на различни начини и преку различни форми.				
13	Заемна поврзаност на предметите					
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на дискусија; Метод на демонстрација и илустрација; Метод на проблемска ситуација; Кооперативно учење. Проектна метода			
15	Вкупен расположив фонд на време		4			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	2		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	1		
		16.3	Пракса: часови	1		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	1		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	1		
		17.3.	Домашно учење - задачи	1		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување		Комбинирано (усно и писмено)			
	19.1.	Тестови: бодови	40			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	30			
	19.3.	Завршен испит: бодови	30			
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тереза Кремнин Џејмс Артур	Изведување одделенска настава - Вашиот професионален развој	Арс Ламина	2017
2.						

	3.		П Р А В И Л Н И К за основните професионални компетенции на наставниците во основните и средните училишта по подрачја	Законот за наставниците и стрчните соработници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019),	2019
	4.		Професионалниот развој на наставниците од одделенска настава – од концепт до имплементација		
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Конвенција за заштита на правата на децата			
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Образование и медиумска култура			
2.	Код	4FO104426			
3.	Студиска програма	Педагогија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	III
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот				

11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Да се добијат научни и продлабочени сознанија за медиумите во воспитно-образовниот процес, како и стекнување на медиумска култура.</p> <p>Студентите да сфатат дека медиумите не секогаш ја претставуваат реалноста, дури и кога се занимаваат со настани од вистинскиот живот, туку ја претставуваат реалноста преку избор на нејзини аспекти, пренесувајќи некои мислења наместо други.</p> <p>Воведување на студентите во начинот на реализација на часовите по медиумска писменост со цел постигнување на резултатите од учењето утврдени во ова подрачје од наставната програма. Подготовка за реализација на квалитетни и креативни активности на часовите, преку кои учениците искуствено ќе „се опишнуваат“ и ќе учат за медиумите и за нивната улога.</p>
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Современата техника и детето и нејзина примена во воспитно- образовниот процес, класификација и видови на медиуми.</p> <p>ЗОШТО Е ВАЖНА ОВАА ТЕМА ЗА ВАС КАКО ИДНИ НАСТАВНИЦИ?</p> <p>ЈАВНОСТ, ЈАВНО МНЕНИЕ – ЈАВЕН ПРОСТОР</p> <p>ШТО ПРЕТСТАВУВА МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ</p> <p>МЕДИУМИТЕ ВО МАСОВНОТО ОПШТЕСТВО</p> <p>МЕДИУМИТЕ, МАСОВНАТА И ПОТРОШУВАЧКА КУЛТУРА</p> <p>МЕДИУМСКАТА КОМПЕТЕНЦИЈА КАКО ВРЕДНОСНА ОРИЕНТАЦИЈА КАЈ НАС И ВО СВЕТОТ</p> <p>ДЕЦАТА И МЛАДИТЕ ВО СВЕТОТ НА МЕДИУМИТЕ</p> <p>МЕНУВАЊЕ НА ДЕТСТВОТО И МЛАДОСТА</p> <p>ПРЕДИЗВИЦИ И ОПАСНОСТИ</p> <p>НАСИЛСТВО И ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО МЕДИУМИТЕ</p> <p>УЛОГАТА НА МЕДИУМИТЕ ВО НАДМИНУВАЊЕ НА КУЛТУРНИТЕ РАЗЛИКИ, ЕТНИЧКИ ПРЕДРАСУДИ И СТЕРЕОТИПИ И ГРАДЕЊЕ НА МИР И ТОЛЕРАНТНОСТ</p> <p>КАКО СЕ ИЗУЧУВА МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ ВО НЕКОИ ЗЕМЈИ ОД РЕГИОНОТ И СВЕТОТ</p> <p>ТРИПТИХ ЗА МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ</p> <p>МЕДИУМИТЕ И ВИСТИНАТА</p> <p>НАМЕСТО ЗАКЛУЧОК: ЗОШТО МЕДИУМСКИ ПИСМЕН, А НЕ ПИСМЕН ВООПШТО?</p> <p>ВТОР ДЕЛ – КРЕИРАЊЕ МЕДИУМСКИ СОДРЖИНИ</p> <p>Креирање медиумски текст</p> <p>Анализа на медиумски текст</p> <p>Рецензија на медиумски текст</p>

		<p>Анализа на социјални мрежи Анализа на новинарски извештаи Креирање лажни вести Критичко гледање на ТВ реклами Креирање на поткаст Креирање на блог Креирање на медиумска проектна идеја Креирање видео есеј Критичка рецензија на филм/документарен филм Интервју со медиумски професионалец Вежби насочени кон самиот студент Критичко размислување и дебата Креативно пишување МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИУМСКА КУЛТУРА ВО ОДДЕЛЕНСКАТА НАСТАВА - Подготовка на сценарио, структура и евалуација на наставен час со примена на современи наставни средства, филмско образование на децата. Видови медиумски пораки (известување, упатство, реклама) Толкување и користење медиумски содржини Креирање медиумски пораки и содржини</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на дискусија; Метод на демонстрација и илустрација; Метод на проблемска ситуација; Кооперативно учење. Проектна метода		
15	Вкупен расположив фонд на време	4		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	2
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	1
		16.3	Пракса: часови	1
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	1
		17.2.	Самостојни задачи: часови	1
		17.3.	Домашно учење - задачи	1
18	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување		Комбинирано (усно и писмено)	
	19.1.	Тестови: бодови	40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	30	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Кирил Барбареев Трајче Стојанов Даниела Коцева Јадранка Рунчева	МЕДИУМСКА ПЕДАГОГИЈА	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2025	
	2.	- Прирачник за наставници за II одделение -	МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИУМСКА КУЛТУРА ВО ОДДЕЛЕНСКАТА НАСТАВА	Македонски институт за медиуми	2023	
	3.	Михајло Лахтов, Жанета Трајкоска	Прирачник за медиумска писменост за млади, за медиуми и за граѓански организации	Висока школа за новинарство и за односи со јавноста	2018	
	4.					
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Конвенција за заштита на правата на децата				
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на почетно читање и пишување			
2.	Код	4FO108326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	IV
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			

10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот		Нема	
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:		Оспособување за правилно изговарање на гласовите, зборовите и речениците, самостојно поврзување на буквите и зборовите, зборовите во реченици и развивање на чувството за јазик. Совладување на вештината на читање и пишување, како и совладување на техниката на читање и пишување.	
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје		Поим и значење на наставата по почетно читање и пишување; Цели и задачи на наставата по почетно читање и пишување; Односот почетно читање и пишување; Улогата на наставникот во наставата по почетно читање и пишување, Процесот на читање; методи и постапки во наставата по почетно читање и пишување; Подготовка за читање и пишување; Учење на процесот читање и пишување; Постапки за обработка на буква; Карактеристики на почетното читање и пишување; Дефинирање на педагошките барања. Методи и постапки на читање и пишување. Постапки за усвојување на буквите. Етапи во почетното читање и пишување. Усвојување на поимот глас, збор и реченица. Методска структура на час за усвојување на печатна буква, ракописна буква. Увешбување на читањето и пишувањето. Гласно читање. Правилен изговор на гласовите. Читање во себе. Видови на читање; Опишување; Прераскажување.	
13	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор	
15	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: 40 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Б.Китанов, И. Китанова	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование	УГД
		2.	Б.Китанов, И. Китанова	Практикум од методика на наставата по македонски јазик за деветгодишно основно образование	УГД
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	В. Милатович	Методика наставе почетног читања и писања	ИП Наука, Белград
		2.			
		3.			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методичка интерпретација на текст			
2.	Код	4FO108426			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	IV
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ирена Китанова			

9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се запознаат со методичките постапки за интерпретација на лирски, епски, прозен и драмски текст. Со идејната и естетска страна на уметнички текстови од различни жанрови, да се оспособат за развој на усменото изразување, да се оспособат за правилнозборување и елоквенција, правилно презентирање на разни видови на уметнички текстови.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Усвојување на општ модел за интерпретација на уметнички текст. Модели за интерпретација на лирска песна, сказна, народна песна, драмски текст и др. Текстови во корелација со ликовното, музичкото и др. Подрачја. Методска структура на час за интерпретација на уметнички текст. Читање. Гласно читање. Истражувачко читање. Модел на читање со разбирање. Флексибилно читање. Критичко читање. Доференцирано читање. Нивоа и степени на интерпретација на лирска песна. Теоретски основи за методска интерпретација на сказна. Интерпретација на басна. Прераскажување. Видови на прераскажување. Рецитирање на меморирани текстови.		
13.	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор		
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18.	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови 40 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б.Китанов, И. Китанова	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование	УГД	2015
		2.	Б.Китанов, И. Китанова	Практикум од методика на наставата по македонски јазик за деветгодишно основно образование	УГД	2015
	3.					
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	А. Прокопиев	Патувањата на сказната	Магор, Скопје	1997
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кукларство и сценографија			
2.	Код	4FO104226			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки,			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Никола Смилков			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	/запишан втор семестар			

11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Применуваат основни концепти на кукларството и сценографијата како уметнички и образовни алатки во работата со деца • Познаваат историски развој и културно значење на кукларството во различни периоди и контексти • Владеат техники за изработка и манипулација на различни видови сценски кукли • Интегрираат кукларство во наставниот процес како иновативен метод за поттикнување на креативноста и изразувањето кај децата • Развиваат педагошки компетенции за водење креативни активности со кукли во образовен контекст • Создаваат стимулативна средина за развој на комуникациски, моторички и социо-емоционални вештини кај децата преку кукларство • Идентификуваат и опишат основни карактеристики на куклата како средство на уметничко и педагошко изразување • Разликуваат видови сценски кукли (марионета, гињол кукла, кукли сенки, кукли на стап, ракавични кукли) според нивните техники и примена • Познаваат теориски аспекти на примената на куклата во образовниот процес • Изработуваат различни типови сценски кукли користејќи соодветни материјали и техники • Дизајнираат и реализираат кратки куклени претстави прилагодени на возраста и потребите на децата • Планираат и спроведуваат креативни игри со кукли во наставен контекст • Креираат методичко - педагошки активности кои интегрираат кукларство за постигнување на образовни цели
-----	--	--

12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје		Вовед во кукларството и сценографијата Историски преглед на кукларството Основи на кукларството Куклата како средство на изразување Видови на сценски кукли <ul style="list-style-type: none"> ○ Марионета ○ Гињол кукла · Кукли сенки · <ul style="list-style-type: none"> ○ Кукли на стап · ○ Ракавични кукли Куклата во наставата Креативни игри Детето со сценската кукла	
13	Заемна поврзаност на предметите		/	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Метод на усно излагање (објаснување, опишување, ...), Метод на разговор (различни варијанти), демонстрација, илустрација, Метод на работа со текст, Метод на решавање на проблеми, метод на практични работи..	
15	Вкупен расположив фонд на време		120	
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	2
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	1
		16.3	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	1
		17.2.	Самостојни задачи: часови	/
		17.3.	Домашно учење - задачи	/
18	Услови за потпис			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		40 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација	
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.		Pokrivka, V	Dete i scenskalutka	Zagreb, Školskaknjiga	1980
	2.		Vukonić-Žunič, J., Delaš, B.	Lutkarskimedij u školi	Zagreb, Školskaknjiga	2006
	3.					
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.		Županić-Benić, M.	O lutkama i lutkarstvu	Zagreb, Denonad.o.o.	2009
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовна работилница			
2.	Код	4FO104326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки,			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Никола Смилков			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	/запишан втори семестар			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Формирање интерес за ликовно изразување. Развивање на креативност а во ликовното изразување. Оспособување на студентите за ликовно истражување.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со	Содржина на предметната програма: Темелно запознавање со вештините на различните ликовни подрачја			

	резултатите од учење за секое поглавје	-сликање, моделирање, применето обликување Графички дизајн (покана, честитка, плакат и др.) Медиска култура Фотографија Естетско поставување на изложби Компјутерска графика Екологија-ликовна култура				
13	Заемна поврзаност на предметите	/				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Метод на усно излагање (објаснување, опишување, ...), Метод на разговор (различни варијанти), демонстрација, илустрација, Метод на работа со текст, Метод на решавање на проблеми, метод на практични работи..				
15	Вкупен расположив фонд на време	120				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	2		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	1		
		16.3	Пракса: часови			
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	1		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	/		
		17.3.	Домашно учење - задачи	/		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 поени	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 поени	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 поени	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Д,Ордев.	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет Скопје	2003
	2.	М.Јакубин	Osnove likovnog jezika i likovne tehnike	Zagreb	1990
	3.	E. R .Tanay, V. Kulina	Tehnike likovnog izražavanja	Zagreb	1995
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	DK Art School	Introduction to Art Techniques	DK Art School) Paperback	2005
	2.	Ian Sidaway	Everything You Ever Wanted to Know About Art Materials	Northwest Regional Education	2000
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагогија на слободно време			
2.	Код	4FO105326			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Деспина Сивевска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/ Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да стекнат основни знаења за слободното време како општествен феномен и неговите карактеристики.			

		<p>Да усвојат темелни педагошки и методолошки знаења за слободното време.</p> <p>Да ја препознаат важноста на факторите кои се значајни за организирање на слободното време.</p> <p>Да умеат да ја препознаат важноста од квалитетно поминување на слободното време во современото општество.</p> <p>Да се мотивираат успешно да го организираат своето слободно време.</p> <p>Да се стекнат со знаења и вештини за педагошко организирање на слободното време на децата и на младите.</p> <p>Да стекнат знаење и вештини да планираат и реализираат кратки истражувања за слободното време и активностите со кои може правилно и културно да биде исполнето.</p>		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Општествено-историски аспекти на слободното време; • Поим за слободно време; • Педагогијата на слободното време како педагошка дисциплина и нејзиниот однос со дрги науки и дисциплини; • Поим, предмет и задачи на педагогијата на слободното време; • Принципи на користење на слободното време; • Фактори на организирање на слободното време; • Активности на слободното време и нивна класификација; • Слободното време на младите; • Педагошката клима во училиштето и семејството и активностите на младите во слободното време; • Културен аспект на поминување на слободното време; • Слободното време во современото општество; • Педагошката вредност на слободното време 		
13	Заемна поврзаност на предметите	Училишна организација, Евалуација во образованието, Планирање и програмирање на педагошката дејност во училиштето		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)		
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15

		16.3	Пракса: часови	15		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18	Услови за потпис Услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		30		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Деспина Сивевска	Педагогија на слободно време	УГД Штип	2014
		2.	Анета Баракоска	Педагогија на слободно време	Доминант, Скопје	2003
		3.	Баракоска, Анета	Педагогија на слободно време	Филозофски факултет, Скопје	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juraj Plenkovic	Slobodno vrijeme mladezi	Rijeka	2000
		2.	Tomić, R., Hasanović, I.,	Mladi i slobodno vrijeme	OFF SET:Tuzla	2007
		3.	Гордана Будимир-Нинкович	Педагогија слободног времена (хрестоматија)	Педагошки факултет-Јагодина	2008
			Stepanovic, S.	Organizacija slobodnog vremena	Visoka skola socijalnog rada	2021

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	ИКТ во наставта
2.	Код	4FO108526
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	V
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Д-р Деспина Сивевска, редовен професор			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	студентите треба да се запознаат со ИКТ системите за поддршка на образованието, со современите едукативните принципи кои се користат во процесот на учење потпомогнато со технологии.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Вовед во предметот. • Потребa од промена на традиционалниот модел на образование (промена во општеството, потребa од нови вештини на 21 век, промена на стратегии на учење, промена на улогата наставник-ученик) • Што е ИКТ? Интегрирање на технологијата во наставата. • Подобрување на образованието со помош на ИКТ. • Анализа на ИКТ кои се користат во образованието во светот. Улога на наставникот во соврменото образование. Улога на ИКТ во учењето. • Користење на ИТ (ИКТ) во Македонија (тековни состојби и национална стратегија). • Примена на ИКТ во областа на мултимедии (изработка на мултимедијални презентации за реализација на некои активности во училиштето) • Приемна на соодветни образовни софтвери и апликации: Tool kid, Geogebra, Edubuntu, Eduino, Google classroom. Образовни портали • Користење на смарт табли во училници. 			
13	Заемна поврзаност на предметите	Психологија, Основи на педагогија; Дидактика 1 и 2, Методика на наставата по математика 2; Практична настава 3; Практична настава- интердисциплинарен проект			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа (2+1+1)			

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15		
		16.3.	Пракса: часови	15		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
18.	Услови за потпис: Услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		30		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет, Скопје	2012
		2.	Проектен тим	Употребата на компјутери и интернет во образовниот систем на РМ	Скопје: Фондација Институт отворено општество-Македонија	2010
		3.				
		4.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Nedim Delić	Informaciono-komunikacione tehnologije u obrazovanju	Fakultet poslovne informatike, Panevropski univerzitet APEIRON, Banja Luka	2008
		2.		Национална стратегија за развој на информатичко општество и акционен план на РМ	Влада на Република Македонија	2005
		3.		Национална стратегија – Стратегија за развој на е-содржини 2010-2005	Министерство за информатичко општество-РМ	2010
			Dejić, M., Čebzan, V.	Osnovi informatike i računarstva u obrazovanju	Vršac: Viša škola za obraz. Vaspitača	1997
		4.		Состојбата со е-учењето во Македонија	Метаморфозис	2011

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Теорија на Воспитание			
2.	Код	4FO100726			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Способност за генерирање на нови идеи (креативност), интерперсонални вештини, усвојување на основите на базичното знаење во професијата. Освојување на основите на базичното знаење во професијата.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Воспитанието како процес и неговите белези; Однос процес воспитание – процес образование; Главните носители на процесот на воспитание; Цел и задачи на воспитанието; Поимно одредување на целта и задачите на воспитанието; Важни детерминанти на целта и задачите на воспитанието; Поим за физичко, работно, морално, естетско, интелектуално, мултикултурно, интеркултурно и др. видови воспитание.			
13.	Заемна поврзаност на предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен, работа во групи, домашни работи, предавање, дискусија, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска), метод на работа со текст, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС*30 часа = 120 часа (2+1+1)			

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15		
18.	Услови за потпис / според правилник/ 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		30		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Емилија Петрова Горѓева	Теорија на воспитание	УГД - Штип	2010
		2.	Димитров Љ	Теорија на воспитанието	Аскони, Софија	2010
		3.	Витанов Љ	Продуктивни стратегии на обучение	Веда Словена, Софија	
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	http://pcrest.com/phil.htm			
		2.	http://www.euroeducation.net/			
		3.	http://chiron.valdosta.edu/whuitt/col/regsus/self.html			
		4.				

1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитна работа			
2.	Код	4FO101926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VI
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>запознавање на студентите со оптималните услови кои се во функција на целосниот развој на личноста,</p> <ul style="list-style-type: none"> - запознавање со посебностите на воспитниот процес ситуационо условени од дадената воспитна ситуација, возраста и искуството на воспитаниците, - оспособување за практично реализирање на општо педагошките барања во непосредната воспитна практика, - оспособување за користење на различните воспитни методи, воспитните техники и технологии, воспитни средства - развивање на организациски способности, развивање на способности за иницијативност, амбициозност, вреднување на постојаното лично унапредување и стручно оспособување; - познавање и разбирање на социјалните системи; чувство и отвореност за луѓе и социјални ситуации; - оспособување за интердисциплинарно поврзување на содржините; - соработка со родители; разбирање на релациите меѓу воспитно-образовните институции, педагошко водење на класот/групата; 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>Определување на поимот воспитна работа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Определување на целите и задачи на методиката на воспитна работа; • Односот со другите педагошки дисциплини и другите сродни науки; • Воспитни фактори; • Актуелни видови на воспитна работа (правно воспитание и воспитание за 			

		<p>демократија, еколошко воспитание, воспитание за хумани односи меѓу половите, воспитание на дисциплина и дисциплинираност);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспитната работа во различни видови дејности: (наставна , воннаставна, вонучилишна); • Педагошка комуникација како основа за формирање на правилни меѓучовечки односи воспитувач-воспитаник; • Планирање на воспитната работа; • Прогнозирање и организирање на воспитната работа; • Вреднување на воспитната работа; • Принципи, методи и средства на воспитната работа; • Општото и посебното во воспитната работа со различни возрастни групи на воспитаници. <p>Реституција (вообичаена примена на дисциплината, заблуди во воспитната работа, разлики меѓу дисциплината и казната, определување на поимот Педагогијата како наука; Основни педагошки поими; Помошни педагошки поими; Воспитанието како систем; Принципи на воспитниот систем; организација на воспитниот систем; Воспитанието како процес; Принципи на воспитниот процес; Методи во воспитниот процес; Воспитаникот и воспитувачот како субјекти во воспитниот процес; Комуникацијата меѓу субјектите во воспитниот процес; Педагошко водење на одделението; Теоретските основи на примената на ИКТ во воспитниот процес; Работа во мултикултурна средина, Воспитанието како процес и неговите белези; Воспитанието како систем и неговите белези; Фундаменталните белези на воспитанието како општествене појаваè; Педагошките идеи во светлото на нивниот развој.</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Усмено, Power Point презентација		
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС*30 часа = 120 часа (2+1+1)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15

		16.3	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15		
18	Услови за потпис / според правилник/ 60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		30		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Небригич Д	Методика васпитна рада	Педагошки факултет Битола	2006
		2.	Legrand L	Moralna izobrazba danas	Educa, Zagreb	2010
		3.	Група автори	Методика на воспитна работа Педагогија Теорија на оспособување	Кирил и Методиј Скопје Д - Штип	2014
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	John West Burnhow	Managing quality in schools	Pearson Educations	2018
		2.	Philosophical facuty	Education between tradition and modernity	Institute for pedagogy	2013
		3.	12 nd Scientific Resolving Symposium toll, L., Fing, D .	Pedagogy and the knowledge society	Educa, Ucitelski fakultet, Sveucilista Zagreb	2008
		4.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Училишна организација			
2.	Код	4FO104826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Соња Петровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Стекнување на основни теоретски знаења од областа на училишната организација и училишниот менаџмент.</p> <p>Запознавање со организациските и педагошките карактеристики на деветгодишното основно образование и средното образование во Р Македонија.</p> <p>Развивање на вештини и способности за управување и водење на педагошките и организациските процеси во училиштето.</p> <p>Разбирање на различните улоги на наставникот и другиот воспитно-образовен кадар во училишната организација.</p> <p>Стекнување на знаења и развивање на способности и вештини за планирање и евалуација на педагошката дејност во училиштето.</p> <p>Сензитивизирање за значењето на поврзаноста меѓу институционалната пракса, политика и култура за успешно функционирање на училиштето како педагошка организација.</p>			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>1./2. Училиштето како организација - Современи теориско-емпириски пристапи во проучување на училиштето (студентот го дефинира поимот организација, го разбира и способен е да ја образложи дефиницијата во контекст на синтагмата – училишна организација; ги знае елементите на училишната организација и ја разбира нивната интеракција 3./4. Структура и функции на училишната организација (ги знае и разбира поимите процес, институција и процесни резултати и способен е да ги користи при елаборација на прашања поврзани со училишната институција, училишен систем, го разбира училиштето како стохастичен систем) 5./6. Карактеристики и</p>			

		<p>функции на училиштето како организација (ги знае и разбира карактеристиките на училиштето како организација и неговите функции) 7. Специфичности на училишниот менаџмент, теориски модели и нивна имплементација во практиката (го знае и разбира поимот менаџмент и ги препознава позитивните импликации на различни теориски модели на менаџмент). 8./9. Деветгодишно основно образование во Р Македонија и средно образование во Р Македонија - помеѓу автономноста и ограничувањата. (студентот ги знае и разбира целите, задачите, принципите и програмските карактеристики и ги разбира реверзибилните процеси меѓу општеството и училиштето) 9. Воннаставни активности во училиштето (ги познава различните видови на воннаставните активности во училиштето – планирање, организирање и реализирање; ја разбира и препознава нивната педагошка вредност) 10. Планирање на училишен развој и годишна програма за работа на училиштето (ги знае и разбира фазите во процесот на планирање на училишниот развој, ги знае структурните елементи на развојниот план, компетентен е да учествува во изработка на годишната програма) 11. Позицијата и улогите на воспитно-образовниот кадар во училиштето (студентот ги препознава улогите на воспитно-образовниот кадар во училиштето - наставник, одделенски/касен раководител, педагог, психолог, специјален едукатор и рехабилитатор, библиотекар, учесник и лидер во стручните органи и тела, органите на управување, проектни тимови, тимови за инклузија) 12. Училишна култура (ја дефинира синтагмата – училишна култура и го разбира нејзиното значење; ги препознава позитивните карактеристики на училишната култура и е сензитивизиран за нејзиното значење за градење на успешно училиште)</p>		
13	Заемна поврзаност на предметите	Училишна педагогија, Евалуација во образованието, Педагогија на слободно време, Планирање и програмирање на педагошката дејност во училиштето		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со текст, метод на пишување. Работа во групи, индивидуални работи, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е- учење.		
15	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС*30 часа = 120 часа (2+1+1)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15

		16.3	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30		
		18. Услови за потпис / според правилник/60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		До 40		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		До 10		
	19.3.	Завршен испит: бодови		До 30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Петровска Соња	Училишна педагогија и училишна организација (одбрани поглавја),	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Педагошки факултет, Штип	2010
		2.	Избор на примери	Развојни планови на основни и средни училишта	Основни и средни училишта	2025/2026
		3.	МОН и БРО	Законски и подзаконски акти за основно и средно образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Најнови
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Hebib Emina	Skola kao system	IPA, FF Beograd	2009
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семејна педагогија			
2.	Код	4FO102826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2026/2027	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Соња Петровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Согласно правилникот за студирање			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Запознавање на студентите со најзначајните детерминанти на семејната педагогија, оспособување за препознавање на темелните воспитни прашања и проблеми во семејната средина и оспособување за нивно практично решавање.</p> <p>Стекнување на знаења и разбирање за поврзаноста на општествениот развој и општествениот живот со развојот на семејството и семејното воспитание.</p> <p>Стекнување на знаења и разбирање за/на законитостите и карактеристиките на семејното воспитание.</p> <p>Стекнување на знаења за значењето и функциите на семејството во развојот на децата и младите.</p> <p>Разбирање на специфичностите на семејните односи, семејната атмосфера и семејната кохезивност и нивно влијание врз развојот на децата и младите (системски пристап во проучување на семејството).</p> <p>Градење на позитивни ставови кон одговорното/позитивното родителство и стекнување на знаења, развивање на способности за примена на методите, техники и средства во семејното воспитание.</p> <p>Компетенции за: индивидуални и групни консултации и советување со родителите; препознавање и користење на семејните сили за надминување</p>			

		на предизвиците поврзани со соработката меѓу семејството и училиштето/детската градинка.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>1. Појмовно и предметно определување - семејна педагогија (предмет, задачи, поврзаност со педагошките дисциплини и други науки) и семејно воспитание. 2. Генеза на идеите за семејното воспитание. 3. Современо и патријархално семејство и Функции на семејството, структурни промени во семејните односи и нивните педагошки импликации. 4. Развојни фази на семејството. 5. Моќта и дострелот на семејната средина во воспитна смисла. 6. Родителско-детски односи и родителската власт/моќ од аспект на современите теории за семејството како воспитна средина.</p> <p>7./8./9. Современи погледи за одговорното/позитивно родителство: Принципи на позитивното родителство, родителски воспитни стилови, основни елементи на стратегиите за одговорно родителство, развој на однесувањето и постапки за менување на неприфатливото однесување на децата и младите. 10./11 Основи на методиката на семејното воспитание: Возрасни карактеристики на децата и младите и нивно влијание врз педагошките постапки на родителите (реверзибилност на односите), Практична примена на методите и средствата на семејното воспитание.</p> <p>12. Партнерство/соработка на семејството, училиштето/детската градинка и локалната средина во функција на поддршка на развојот на децата и младите (модел). Резултати од учењето: 4/5/6 Студентот евалуира и прави разлика меѓу правилното и неправилното воспитно делување во семејството 5/7 Ги препознава причините за однесување на децата и учениците – ги поврзува со воспитното делување во неговото семејство. 7/10/11 Може да предложи начин за надминување на предизвиците. 1/2/12 Сензитивизиран е за значењето на училишниот педагог во педагошкото образование на родителите и стручната поддршка на наставниците/воспитувачите во процесот на соработка.</p>

		3/4/ Ги знае развојните фази на семејството како полуотворен систем и ја разбира развојноста на семејните функции согласно возраста на децата и младите.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Социологија на образованието, Педагошко советување и ориентација, Педагогија на слободно време, Методика на воспитна работа, Развојна психологија				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со педагошка евиденција и документација, метод на пишување. Работа во групи, индивидуални и индивидуализирани задачи, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е-учење.				
15	Вкупен расположив фонд на време	64ЕКТС*30 часа = 120 часа (2+1+1)				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	15		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30		
		17.3.	Домашно учење – задачи	30		
18	Услови за потпис / според правилник/60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			До 40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			До10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			До 30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	П. Спасојевиќ (одбранипоглавја)	Породична педагогија и одговорно родителство	Нова Школа: Бања Лука	2011		

	2.	Соња Петровска (одбрани поглавја)	Семејството и воспитанието на децата	Алфа 94 МА	2009	
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н. Вилотијевиќ и Г. Вилотијевиќ	Породична педагогија	ВШС Михаило Палов	2014
		2.	Невена Петровска, Снежана Пајовиќ- Мишевска, Тања Богатинова	Фер родител, фер дете [Електронски извор] : прирачник за позитивно родителство	УНИЦЕФ	2018
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја			
2.	Код	4FO105826			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за Образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф.д-р Оливер Цацков			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Заверен семестар			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се воведат во изучувањето на историјата, да се здобијат со основните;сознанија за развојот и достигнуањата на историографијата, да ги совладаат основните;поими на историјата како наука; за најзначајните личност и настани во историјата како и пројадците кој целосно го променија светот.Преку предметот студентите ќе стекнатосновни сознанија за хронолошкиот развој на светската цивилизација ,личностите кој оставија белег на светската историја како и осознавање на најзначајните светски религии и култуно-уметнички текови.			

12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје		1.Што е историја ,2.Како се изучува историјата,3.Сапиенс 4.Големите географски откритија,5.Светот и европа до 1945 година, 6.Светот и европа од 1945 до 2001 година,7.Личности кој го променија светот,8.Најзначајните пронајдоци низ историјата,9.Аудио-визуелни историски записи,10.Забавната страна на историјата,11.Кратка историја на Македонија 12.Лекции за 21 век.			
13	Заемна поврзаност на предметите		/			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации			
15	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис редовност на настава, најмалку 8 предавања и 8 вежби.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови				
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				
	19.3.	Завршен испит: бодови				
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Оливер Цацков	Историја на Европа 20 век-скрипта	УГД,Штип	2020
		2.	Виолета Ачковска,Даринка Петревска	Осознавање на историјата	УКИМ,Скопје	2007
		3.	Едвард Кар	Што е историја	Култура	1990
22.2.	Дополнителна литература					

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Најл Фергусон	Цивилизација	Службени гласник	2011
2.	Јувал Харари	21 лекција за 21 век	Лагуна, Београд	2019
3.	Erik Sass,	Smesna strana istorije	Kompjuter biblioteka	2010

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Национална историја			
2.	Код	4FO105926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за Образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Верица Јосимовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да ги разберат историските процеси на територијата на Македонија од најстари времиња до денес. Да стекнат историска свест потребна за разбирање на современите историски процеси. Да ја разберат етногенезата, културно-историските специфики на етносот во Македонија низ вековите како и создавањето на национална држава Македонија.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржината на предметот би се реализирала преку следните поглавја; Што проучува историјата, Историски извори, Хронологија и мерење на времето, Поделба на историското минато, Местоположба, граници, етногенеза, името Македонија, Македонското Кралство, Македонија како римска провинција; Македонија под византиска власт; Македонските склавинии; Кирил и Методиј и нивните ученици; Самоиловото царство; Паѓање на Македонија под османлиска власт; Востанијата против османлиската власт; Преродбата во Македонија во XIX и XX век; Македонија во Балканските војни, Првата и Втората светска војна; Формирањето на македонската држава, АСНОМ, Македонија во рамки на југословенската			

	<p>федерација; Конституирање на независна македонската држава. Културни обележја.</p> <p>Очекуваните резултати:</p> <p>Разбирање дека историјата е наука која проучува настани, случувања и процеси од минатото на човештвото.</p> <p>Способност да објаснат зошто е важно да се проучува минатото за разбирање на сегашноста и иднината</p> <p>Познавање дека историјата се занимава со различни периоди, настани и личности.</p> <p>Разбирање што се историски извори (природни и рачно создадени); Способност да посочат примери како археолошки наоди, писмени документи, фотографии, предмети.</p> <p>Разбирање дека хронологијата е наука за распоредување на настаните по редослед.</p> <p>Знаење за различни методи за мерење на времето (години, векови, милениуми).</p> <p>Способност да поставуваат настани во хронолошки редослед.</p> <p>Познавање на основните периоди на историјата (антички период, средновековие, ново време, современ период).</p> <p>Способност да ги разликува основните карактеристики и важни настани за секој период.</p> <p>Знаат основни податоци за географската положба и границите на Македонија.</p> <p>Го разбираат процесот на етногенеза и формирање на македонскиот народ.</p> <p>Ги објаснуваат историските и современите аспекти на името Македонија.</p> <p>Ги опишуваат основни карактеристики и историската улога на Македонското кралство и знаат за најзначајните македонски кралеви и нивните достигнувања.</p> <p>Го објаснуваат административниот статус и значењето на Македонија во Римската империја.</p> <p>Знаат што се склавиниите и нивната улога во средновековната Македонија.</p> <p>Ги препознаваат Кирил и Методиј и нивните ученици и нивната улога во христијанизацијата и разпространувањето на кирилицата.</p> <p>Ги опишуваат основните карактеристики, границите и значењето на Самоиловото царство.</p> <p>Објаснуваат за причините, процесот и последиците на освојувањето на Македонија под османлиска власт</p> <p>Разбираат за важноста и исходот на важните востанија против османлиската власт</p> <p>Знаат за движењата, личности и значењето на преродбата.</p> <p>Ги опишуваат настаните, учесниците и последиците за Македонија во Балканските војни, Првата и Втората светска војна</p>
--	--

		Знае за процесот, важните настани и признавањето на државата во конституирање на независна македонската држава и значењето на АСНОМ Препознава и објаснува важни културни, историски и уметнички карактеристики на Македонија.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Вовед во историјата Македонија во античкиот период Македонија во рамките на османлиската империја Преродбата и културните процеси во XIX и XX век во Македонија Македонија Од Версај до 1944 Македонија од 1878 до 1914 Македонската држава(1944-2001)				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации				
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3	Пракса: часови	5 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	25 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Група автори	Историја на македонскиот народ	ИНИ, Скопје	2008		

22.2.	2.	Група автори	Македонија милениумски културно- историски факти 1-4	Медија Принт, Универзитет Евро- балкан, Скопје	2013	
	3.	Билјана Поповска	Државно – правна историја НА Македонија : (дополнение) : АСНОМ	Скопје	2023	
		Н. Џ. Л.Хамонд	Историја на Македонија	Наратива, Скопје	2020	
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Група автори	Зборник на трудови Македонскиот идентитет низ историјата	Скопје	2010	
2.						
3.	Павел Шатев	Историја на Македонија : (материјали). Т. 1	Државен архив на Република Македонија, Скопје	2012		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка комуникација			
2.	Код	4FO104626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслови за полагање на предметот се минимум 42 бодови од сите предвидени предиспитни активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> знаење на значењето на комуникацијата и нејзините теориски основи, знаење и разбирање на поимот и структурата на комуникацискиот процес, 			

		<p>знаење и способност за препознавање на разни видови комуникација, знаење и способност за примена на разни средства на комуникацијата како и способност за разликување на нивоата на комуникациска согласност</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаење и разбирање на суштината на педагошката комуникација, знаење и разбирање на функциите и факторите за успешна педагошка комуникација, • способност и вештини за ефективно комуницирање; способност за примена на стратегии за ефективна комуникација во паралелката односно воспитно-образовната група; • способност за анализа и евалуација на квалитетот на комуникацијата; • способност за примена на стратегии за подобрување на комуникацијата во паралелката односно воспитно-образовната група.
<p>12.</p>	<p>Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје</p>	<p>Прв дел Комуникацијата како феномен</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Значење на комуникацијата ➤ Теориски основи (Социолошко-културни теории на комуникацијата, Кибернетски теории на комуникацијата, Психолошки теории на комуникацијата, Дидактички теории на комуникацијата). ➤ Поим и структура на комуникацијата ➤ Видови на комуникација ➤ Средства за комуникација ➤ Нивоа на комуникациска согласност <p>Очекувани резултати: знаење за значењето на комуникацијата и нејзините теориски основи, знаење и разбирање на поимот и структурата на комуникацискиот процес, знаење и способност за препознавање на разни видови комуникација, знаење и способност за примена на разни средства на комуникацијата како и способност за разликување на нивоата на комуникациска согласност</p> <p>Втор дел Педагошка комуникација</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Поим и димензии на педагошката комуникација ➤ Функции на педагошката комуникација ➤ Комуникацијата во воспитно-образовниот процес ➤ Фактори за успешна педагошка комуникација (Наставникот/ воспитувачот - фактор за успешна комуникација, Ученикот е фактор за успешна комуникација, Родителите - фактор за успешна комуникација, Емпатиска и интеракциска поврзаност, Мотивацијата и комуникацијата, Комуникацијата и дидактичкото обликување на воспитно-образовниот процес) ➤ Развивање на културата на педагошка комуникација. Комуникациски компетенции. Бариери и конфликти ➤ Карактеристики на ефикасна педагошка комуникација. Градење ефективна педагошка комуникација

		Очекувани резултати: знаење и разбирање на суштината на педагошката комуникација, знаење и разбирање на функциите, знаење и разбирање на факторите за успешна педагошка комуникација, способност и вештини за ефективно комуницирање; способност за примена на стратегии за ефективна комуникација во паралелката односно воспитно-образовната група; способност за анализа и евалуација на квалитетот на комуникацијата; способност за примена на стратегии за подобрување на комуникацијата во паралелката односно воспитно-образовната група.			
13	Засмна поврзаност на предметите				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавања, вежби, семинари, проблемско учење, дебати, дискусии, есеи, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска) метод на работа со текст; метод на пишување; метод на илустративни работи, метод на демонстрација, метод на симулација.		
15	Вкупен расположив фонд на време		4ЕКТС x 30 часа=120 часови		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	(15 недели x 2 часа = 30 часа)	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	(15 недели x 1 час = 15 часа)	
		16.3	Пракса: часови	15	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15	
		17.3.	Домашно учење - задачи	15	
18	Услови за потпис	Положени двата колоквиуми, минимум 42 бодови од сите предвидени активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
19.	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови	40 + 20 од присуство (16.1. и 16.2.		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10		
	19.3.	Завршен испит: бодови	30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Придружна евалуација и самоевалуација		
22.	Литература				
	22	Задолжителна литература			
	.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	С.Мирасчиева	Педагошка комуникација	Штип: Универзитет „Гоце Делчев“ http://e-lib.ugd.edu.mk/1105	2022
	2.				
	3.				
22 2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Z Tomić	Komunikologija	Beograd:Čigoja	2003
	2.	G.J.Galanes/K.Adam s	Effective group discussion- theory and practice	NY,10020 McGraw-Hill	2007
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактички игри			
2.	Код	4FO108626			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/27	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Предуслови за полагање на предметот се минимум 42 бодови од сите предвидени предиспитни активности за пријавување и полагање на завршниот испит			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • знаење и разбирање на играта во нејзината поимска и суштинска поставеност како и развојни димензии; • знаење и разбирање на концепциската поставеност на играта и нејзината воспитно-образовна вредност; • знаење и способност за избор на соодветна игровна активност согласно целите во воспитно-образовниот процес во контекст на развојот на детето 			

		<ul style="list-style-type: none"> • знаења, способности и вештини за дидактичко обликување на воспитно-образовната работа со примена на разни игри • способност за организирање, раководење и управување со времето, личната подготовка и планирање на игровните активности • способност за примена на дидактичките игри во работата согласно поставените цели и играчките 	
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Поим, суштина и значење на играта во развојот на личноста на детето. • Развојот на детската игра, историски и современи сфаќања. <p>Очекувани резултати: Знаење и разбирање на играта во нејзината поимска и суштинска поставеност како и развојни димензии</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концепција на играта (од процесуална, интенционална и целисходна перспектива, резултати). • Воспитно-образовна вредност на игрите <p>Очекувани резултати: Знаење и разбирање на концепциската поставеност на играта и нејзината воспитно-образовна вредност.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Играта како средство и метод. Играта и развојот (когнитивен, психофизички, социо-емоционален) на детето. Игрите во функција на развојот на јазикот, комуникацијата и писменоста кај детето. Класификација на игрите. <p>Очекувани резултати: знаење и способност за избор на соодветна игровна активност согласно целите во воспитно-образовниот процес во контекст на развојот на детето</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видови игри (подвижни, игри со реквизити, игри со пеење, бројалки, современи игри, јазични игри, драмски игри, куклен театар, творечки, дидактички). <p>Очекувани резултати: знаења, способности и вештини за дидактичко обликување на воспитно-образовната работа со примена на разни игри</p> <ul style="list-style-type: none"> • Современи пристапи во технологијата на играта. Игрите во семејството. Дидактичките игри и играчките. Дидактичките игри и средината за учење и развој. Дидактичките игри, играчките и родителите. <p>Очекувани резултати: способност за организирање, раководење и управување со времето, личната подготовка и планирање на игровните активности способност за примена на дидактичките игри во работата согласно поставените цели и играчките.</p>	
13	Заемна поврзаност на предметите		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, семинари, проблемско учење, дебати, дискусии, есеи, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска) метод на работа со текст; метод на пишување; метод на илустративни работи, метод на демонстрација, метод на симулација.	
15	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30 часа=120 часови	
16.		16.1. Предавања- теоретска настава. часови	(15 недели x 2 часа = 30 часа)

	Форми на наставните активности	16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	(15 недели x 1 час = 15 часа)
		16.3	Пракса: часови	15
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15
		17.3.	Домашно учење - задачи	15
18	Услови за потпис	Положени двата колоквиуми, минимум 42 бодови од сите предвидени активности за пријавување и полагање на завршниот испит		
19.	Начин на оценување			
	1 9. 1.	Тестови: бодови		40 + 20 од присуство (16.1. и 16.2.
	1 9. 2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10
	1 9. 3.	Завршен испит: бодови		30
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалвација и самоевалвација		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	Година			
	1.	С.Мирасчиева, Е.Симоновска	Играв јас, сега играј ти	Скопје: Просветно дело
	2.	Н.Трнавац и др.	Дидактичке игре	Београд: Завод за уџбенике и наставна средства
	3.	Н.Шабани	Играта и слободните активности во предучилишно то воспитание и образование	Куманово:Ген-Импекс
Дополнителна литература				
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
Година				
1.	G.Sanan i H.Fransis	Igracke i igre dece sveta	Beograd: Zavod za udzbenike i nastavna sredstva	
2.				
3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на семејството			
2.	Код	4FO108726			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик / Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Предметот има за цел студентите да се стекнат со знаења, вештини и компетенции за разбирање на семејството како основна општествена институција, неговите функции, трансформации и значењето на семејните односи во процесот на социјализација на детето.</p> <p>Општи компетенции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развивање на аналитички и критички пристап во проучувањето на семејството; • Разбирање на социјалните фактори што влијаат врз промените во семејството; • Почитување на различни семејни структури и форми на заеднички живот; • Поттикнување на одговорен и етички однос кон семејството и родителството; • Развивање на истражувачки и комуникативни способности за анализа на семејни процеси. <p>Специфични компетенции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познавање на основните теории и концепти во социологијата на семејството; • Разбирање на современите промени во институцијата брак и родителство; • Способност за анализа на улогите на мажот и жената во контекст на родова еднаквост; • Идентификување на процесите на социјализација и нивното влијание врз развојот на детето; 			

		<ul style="list-style-type: none"> • Применување на стекнатите знаења при работа со деца и семејства во воспитно-образовен контекст.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<p>1. Вовед во социологијата на семејството</p> <p>Содржина: Поим, предмет и метод на социологијата на семејството; врска со другите општествени науки. Резултати од учењето: Студентот ги разбира основните поими, предметот и научниот карактер на дисциплината.</p> <p>2. Историски развој на семејството</p> <p>Содржина: Развојот на семејните облици од традиционални кон модерни; транзиција на семејството низ цивилизациите. Резултати од учењето: Студентот го објаснува процесот на еволуција на семејството и ги препознава различните модели на семејна организација.</p> <p>3. Видови и функции на семејството</p> <p>Содржина: Јадрено, проширено, самохрано и реконструирано семејство; биолошки, економски, воспитни и социјални функции. Резултати од учењето: Студентот ги разликува видовите и функциите на семејството и го разбира нивното општествено значење.</p> <p>4. Институцијата брак и родителство</p> <p>Содржина: Бракот како правна, морална и социјална институција; родителството и родителските улоги; современи модели на партнерство. Резултати од учењето: Студентот ги анализира структурните и културните промени во институцијата брак и родителство.</p> <p>5. Родова еднаквост и поделба на улоги</p> <p>Содржина: Традиционални и современи родови улоги; социјални стереотипи; концептот на родова рамноправност. Резултати од учењето: Студентот ја разбира динамиката на родовите односи и ја согледува важноста на рамноправноста во воспитувањето на децата.</p>

		<p>6. Семејство и процес на социјализација</p> <p>Содржина: Семејството како примарен агент на социјализација; влијание врз формирање на вредности, идентитет и личност на детето. Резултати од учењето: Студентот ги анализира механизмите на социјализација и нивната улога во психосоцијалниот развој на детето.</p> <p>7. Семејството и општеството</p> <p>Содржина: Взаемно влијание меѓу семејството и општествените промени; урбанизација, миграција, економија и глобализација. Резултати од учењето: Студентот ја разбира интеракцијата меѓу семејството и општеството и ефектите на современите социјални процеси.</p> <p>8. Современи предизвици на семејството</p> <p>Содржина: Разводи, насилство во семејството, еднородителски и алтернативни заедници, влијание на медиумите и технологијата. Резултати од учењето: Студентот ги препознава современите проблеми на семејството и критички ги анализира можните решенија.</p> <p>9. Семејството во контекст на воспитно-образовната практика</p> <p>Содржина: Соработка меѓу воспитувачи и родители; семејството како партнер на институцијата; модели на комуникација и поддршка. Резултати од учењето: Студентот развива способности за практична примена на знаењата во работа со семејства и деца.</p>	
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со Педагогија, Психологија, Филозофија на образованието, Социологија на образованието, Предучилишна педагогија, Развојна психологија, Семејна педагогија, Интеркултурно образование, Религиско образование, Теорија на воспитание, Методика на воспитна работа, Етика во образованието, Филозофија со деца и развој на критичко мислење.	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, дискусии, работа во групи, анализа на студии на случај, проектни задачи, електронско учење, кооперативно и проектно учење.	
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
16.	Форми на наставните активности	16.1. Предавања- теоретска настава. часови	30 часа

		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	5 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18.		Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.				
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40 +20		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Коцева, Д.	Социологија	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2024
		2.	Teresa Ciabattari	Sociology of Families: Change, Continuity, and Diversity	SAGE Publications, Inc	2021
		3.	Wendy C. Regoeczi	Domestic Violence Examining the Facts	Bloomsbury Publishing	2025
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Margaret A. Hagerman	<i>White Kids</i>	NYU Press	2019
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Религиско образование
2.	Код	4FO108826
3.	Студиска програма	Одделенска настава

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик / Англиски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<p>Целта на предметот Религиско образование е студентите да се стекнат со знаења, вештини и ставови кои ќе им овозможат да го разберат, толкуваат и промовираат значењето на религијата и религиските вредности во современите мултикултурни општества, со особен акцент на воспитно-образовниот процес во предучилишното образование.</p> <p>Општи компетенции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развивање на критичко и аналитичко мислење кон религиозните феномени и нивната улога во општеството; • Поттикнување на толеранција, разбирање и почит кон различностите во мултиетнички и мултикултурни средини; • Развивање на хуманистички вредности, етичка свест и култура на дијалог; • Оспособување за користење на интердисциплинарен пристап (социолошки, педагошки, филозофски и културолошки) при анализа на религиските појави; • Подобрување на комуникативните, презентациските и истражувачките способности на студентите. <p>Специфични компетенции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познавање на основните поими, концепти и теории за религијата и религиското образование; • Разбирање на историскиот развој и разновидноста на религиозните традиции; • Способност за идентификување и споредување на универзалните религии и нивните вредносни системи; 			

		<ul style="list-style-type: none"> • Способност за поврзување на религиозните учења со воспитните и етичките принципи во образовниот процес; • Подготвеност за применување на принципите на меѓурелигиски дијалог и градење на инклузивна училишна средина заснована на разбирање, толеранција и почит кон различноста. <p>Резултати од учењето</p> <p>По успешно совладување на наставната програма, студентот ќе биде способен:</p> <p>Знаење и разбирање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да ги објасни основните поими, функции и форми на религијата; • Да го анализира историскиот развој и социјалната улога на религиите низ различни културни и временски контексти; • Да ги препознае и спореди клучните учења, вредности и ритуали на универзалните религии; • Да ги разбере процесите на секуларизација и современите форми на религиозност; • Да ги идентификува моделите на религиозно образование во различни држави и културни контексти. <p>Вештини и примена на знаењето</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да ги применува стекнатите знаења при креирање на воспитни активности кои промовираат меѓукултурно и меѓурелигиско разбирање; • Да изработи краток проект или наставен модел за воведување на религиозни и етички содржини во воспитниот процес; • Да користи релевантна литература, научни извори и медиуми за истражување на религиозни и општествени феномени; • Да развива критичка свест и објективен пристап при третирање на чувствителни религиозни прашања. <p>Вредности и ставови</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да демонстрира толерантен, етички и одговорен однос кон различните религиозни и културни идентитети;
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Да придонесува кон градење на култура на мир, разбирање и соработка меѓу различни заедници; • Да го препознае значењето на религијата како едукативен и општествен фактор во современиот свет; • Да развива позитивен и инклузивен воспитно-образовен пристап заснован на меѓусебно почитување и емпатија.
<p>12.</p>	<p>Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје</p>	<p>1. Поим и суштина на религијата и религиското образование</p> <p>Содржина: Дефиниции и теоретски пристапи кон религијата; однос меѓу религија, култура и образование; цели и значење на религиското образование во воспитно-образовниот систем.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги разбира основните концепти на религијата и религиското образование и умее да ги поврзе со современи педагошки пристапи.</p> <p>2. Историски развој на религијата</p> <p>Содржина: Почетоци на религиозноста; развој на религијата во античките цивилизации; формирање на големите светски религии; улогата на религијата во различни историски периоди.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги објаснува фазите на развој на религијата и ги поврзува со социјалниот и културниот контекст на епохата.</p> <p>3. Мит, ритуал и магија</p> <p>Содржина: Разликување на митот, ритуалот и магијата како културни и религиски феномени; нивна функција во традиционалните општества и современата култура.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги анализира митот и ритуалот како средства за симболичко претставување на вредностите и верувањата.</p> <p>4. Елементи и историски форми на религијата</p> <p>Содржина: Основни елементи на религијата: вера, догма, култ, свештенство, свети текстови; форми на</p>

		<p>религиозност – анимизам, тотемизам, монотеизам, политеизам.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги препознава основните елементи на религијата и разликува различни облици на религиозни системи.</p> <p>5. Функции на религијата и религиското образование</p> <p>Содржина: Социјални, етички, психолошки и културни функции на религијата; улогата на религијата во градење на личен и општествен идентитет; воспитната функција на религиозното образование.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ја согледува интегративната и воспитна функција на религијата и развива способност за интердисциплинарна анализа.</p> <p>6. Универзални религии – основни карактеристики и вредности</p> <p>Содржина: Христијанство, ислам, јудаизам, будизам и хиндуизам – основачи, свети текстови, ритуали и вредносни системи; компаративен преглед на универзалните религии.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги идентификува основните принципи на универзалните религии и ги согледува заедничките вредности и општествени функции.</p> <p>7. Етички и воспитни аспекти на религијата</p> <p>Содржина: Религијата и моралот; религиозни вредности: љубов, простување, одговорност, почит и солидарност; религиозно воспитание во детската возраст.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ја разбира поврзаноста меѓу религијата и етиката и умее да интегрира религиозно-вредносни теми во воспитно-образовниот процес.</p> <p>8. Религиското образование во Северна Македонија и светот</p> <p>Содржина: Развој на религиското образование во РСМ; модели на религиско образование во Европа, Балканот и светот; релација со секуларното</p>
--	--	--

		<p>образование.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги анализира различните модели на религиозно образование и ги споредува националните и меѓународните практики.</p> <p>9. Секуларизација и современи религиозни движења</p> <p>Содржина: Поим и процеси на секуларизација; современи религиозни движења, духовни практики и влијанието на глобализацијата врз религиозноста.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги разбира современите општествени промени и нивното влијание врз религиозноста, духовноста и вредносниот систем.</p> <p>10. Верски заедници и нивното дејствување во современиот свет</p> <p>Содржина: Помали и алтернативни верски заедници; религија и медиуми; меѓурелигиозен дијалог и толеранција; придонес на верските заедници во образованието и општеството.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот развива критичко и толерантно разбирање на религиозниот плурализам и ја препознава улогата на верските заедници во промовирање на општествена кохезија и меѓусебно почитување.</p> <p>11. Религија, човек и современо општество</p> <p>Содржина: Односот меѓу религија, наука и култура; човекот како морално и духовно суштество; религијата како фактор на личен развој, општествена одговорност и мир.</p> <p>Резултати од учењето: Студентот ги интегрира научните, етичките и духовните аспекти на религијата и ја согледува нејзината воспитно-образовна улога во современото општество.</p>
13	Заемна поврзаност на предметите	Предметот е поврзан со Педагогија, Предучилишна педагогија, Развојна психологија, Семејна педагогија, Социологија на образование, Филозофија на образованието, Психологија, Методика на воспитна работа, Теорија на воспитание, Етика во образование.
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивни предавања, дискусии, работа во групи, анализа на студии на случај, проектни

		задачи, електронско учење, кооперативно и проектно учење.				
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	5 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација на наставникот и евалуација од студенти.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Коцева Д.,	Религиското образование во мултиетничките општества со осврт на македонското општество	УГД, Штип	2018
		2.	D., Koseva	Religion and Migration	LAP LAMBERT Academic Publishing. ISBN 978-3-659-89718-4	2016
3.	Марија Ташева	Малите верски заедници	Филозофски факултет, Скопје	2003		

	4.	Владо Тимовскаи	Религијата и образованието	Педагошки факултет, Скопје	2005
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Heesung Hwang	<i>Reframing Christian Education for a Global Generation</i>	Wipf and Stock Publishers	2024
	2.	James W. Fraser	Religion and the American university	Johns Hopkins University Press, 2025.	2025
	3.	John C. Lyden	Film as Religion, Second Edition Myths, Morals, and Rituals	NYU Press	2019

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на работа со деца со ПОП			
2.	Код	4FO105426			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2026/27		семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Јадранка Рунчева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> • Запознавање на студентите со карактеристиките на децата со посебни образовни потреби; • Развивање на емпатија и професионална етика: Поттикнување на позитивни ставови кон децата со ПОП и поддршка на нивното право на еднакви можности за образование • Оспособување на студентите за воочување и препознавање на децата со посебни образовни потреби. • Познавање со основните законитости и принципи на образование на децата со посебни образовни потреби; 			

		<ul style="list-style-type: none"> • Оспособување за тимска работа. • Стекнување на знаења и разбирање за начините за воспоставување на партнерство со семејството. • Запознавање со формите, методите и средствата за воспитно образовна работа со деца со ПОП. Примена на различни методи и техники: Развивање стратегии за ефективно учење и поддршка на децата со ПОП, користејќи соодветни дидактички материјали и асистивни технологии. • Оспособување на студентите за планирање, организирање, реализирање и евалуирање на наставата и воннаставните активности во инклузивни училиници. • Оспособување за изработка на Индивидуални – образовни планови за работа со деца со посебни образовни потреби.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> • Посебните потреби на учениците како образовно – воспитен концепт – теориски основи на успешните дидактичко – методички пристапи во работата со ученици со ПОП (Монтесори, Валдорф, МАПС метод, активно учење, кооперативно учење); • Деца со посебни потреби и нивниот развој, • Специфични развојни пореметувања во учењето и однесувањето; • Права и потреби на децата со пречки во развојот; • Асистивна технологија и нејзина улога во образовниот процес. • Дијагностика и индивидуализација на образовниот процес (Процес на идентификација и проценка на ПОП, Креирање на индивидуални образовни планови (ИОП), Прилагодување на наставните активности и средината во согласност со индивидуалните потреби на детето. • Третманот на децата со посебни потреби, законска рамка, организација и реализација на воспитно-образовната работа со децата со посебни потреби; • Организациони облици на работа со деца со пречки во развојот – индивидуализација на воспитно – образовната работа во воспитните групи; • Организација на групна, индивидуална и индивидуализирана работа преку задолжителни и воннаставни активности; • Следење и вреднувања на образовните постигнувања на учениците со ПОП; • Однос: дете со посебни потреби – семејство; • Однос: дете со посебни потреби – врстници; • Однос: дете со посебни потреби – наставник/воспитувач; • Однос: дете со посебни потреби – стручни соработници;

		<ul style="list-style-type: none"> • Како да се подготви училиштето за децата со посебни потреби; • Соработка со дефектолошки, здравствени и други установи во кои се реализира хабилитационо – рехабилитациони и корективна работа; • Деца со посебни образовни потреби во образовниот систем во Светот, Европа и Македонија • Практична работа и студии на случај (Примери од практиката: работа со деца со ПОП во градинки, Набљудување и анализа на успешни методи, Разработка на сопствен методички пристап во симулации и реални услови). 		
13	Заемна поврзаност на предметите	Инклузивно образование ги дава Основите на инклузијата во образовниот процес. Знаењата од овој предмет се важна основа за надоградување на знаењата на студентите со сознанијата од предметот Методика на работа со деца со ПОП		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивно предавање, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со текст, метод на пишување. Работа во групи, тимска и индивидуална работа, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е – учење		
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови 15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови (15 недели x 1 час = 15 часа)	15 часа
		16.3	Пракса: часови	5 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	25 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис Редовно присуство на минимум 80% од наставата и навремена изработка на задачи.			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	40 +20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Diane Pedrotty Pedrotty Bryant Brian R. R. Bryant Deborah D. D. Smith	Teaching Students With Special Needs in Inclusive Classrooms	SAGE Publications	2019	
	2.	Hornby, G.	Understanding special educational needs: A guide for practitioners in early years education	Routledge	2018	
	3.	Арсић, Р., Ђорђевић, С., Ковачевић, Ј.	Методика рада са децом са посебним потребама-практикум, помоћни универзитетски уџбеник за студенте учитељског факултета, Универзитет у Приштини,	Учитељски факултет у Призрену - Лепосавић	2010	
	4.	S. Hrnjica и други автори	Škola po meri deteta – Priručnik za rad sa učenicima redovne škole koji imaju teškoće u razvoju	Institut za psihologiju	2008	
	5.	Biondić, I.	Integrativna pedagogija: Odgoj djece s posebnim potrebama	Zagreb: Školske novine	1993	
	6.	Hrnjica и соработници	Ometeno dete (odabrana poglavlja)	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd	1990	
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Popadić R.	Specijalna pedagogija sa metodikom	Filozofski fakultet univerziteta u istočnom Sarajevu	2006	
	2.	Ераковић, Т.	Основи специјалне педагогија са методиком-уџбеник за учитеље и васпитаче,	Универзитет У Новом Саду, УФ у Сомбору, Сомбор	2002	
	3.	Lazor, М и др.	Priručnik za rad sa decom sa smetnjama u razvoju	Novosadski humanitarni centar (NSHC)	2008	

		4.	Pauline Davis Faculty of Education, University of Manchester and Lani Florian, Faculty of Education, University of Cambridge, et. al.	Teaching Strategies and Approaches for Pupils with Special Educational Needs: A Scoping Study	DfES Publications	2004
--	--	----	---	---	----------------------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Философија со деца и развој на критичко мислење			
2.	Код	4FO108926			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	година	2026/2027	семестар	VIII
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Трајче Стојанов			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	<ul style="list-style-type: none"> - усвојување на содржини од философијата со деца и критичко мислење - развој на способност за критичко мислење - поседување вештини, методи и техники за развој на критичко мислење - способност за примена на стекнатите вештини, методи и техники - критичко промислување на себе си и опкружувањето - евалуација на содржини од перспектива на критичкото мислење - способност за креација на сопствени ставови, мислења и идеи - вештини за водење дијалог и дебата 			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	<ul style="list-style-type: none"> - Вовед и историја на философијата за деца, философијата со деца и критичкото мислење - Философијата со деца како рамка за развој на критичко мислење кај децата 			

		<ul style="list-style-type: none"> - Философијата и критичкото мислење - Најзначајните идеи во историјата на философијата за развој на критичкото мислење - Философски пристап кон наставата и учењето за развој на критичкото мислење - Логиката и критичкото мислење - Формална и неформална логика - Основни методолошки пристапи во истражувањето - Етиката и критичкото мислење - Философијата со деца во функција на моралниот развој - Етичко образование и морално воспитување - Критичкото мислење во наставата - Философијата во пракса - Креативно мислење - Критика на критичкото мислење - Философија со деца на примери - Методи во философијата за деца 				
13	Заемна поврзаност на предметите	/				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивно предавање, работа во групи, домашни работи, семинарски работи, индивидуални задачи, самостојно учење.				
15	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови	/		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			40 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			30 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Bruno, Curko,	Kiricko misljene u nastavi filozofije, logike i etike	Hrvatsko filozofsko drustvo, Zagreb	2017
	2.	Виолета, Панзова,	Логика: општа теорија на рационалноста	Филозофски факултет, Скопје	1999
	3.	Јустин Гордер,	Светот на Софија: Роман за историјата на филозофијата	Три, Скопје	2011
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				